

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี

ปริญญาณิพนธ์
ของ
มานะ มหัทธพงษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี

บทคัดย่อ
ของ
มานะ มหัทธพงษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2548

๒๕๔๘

มานะ มหัทธพงษ์. (2548). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ
กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินูญานพนธ์. วท.ม. (การจัดการนันทนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:
อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านต่าง ๆ ได้แก่
ด้านแหล่งนันทนาการกลางแจ้ง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนิน
กิจกรรม ด้านการบริหารจัดการ และด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง
จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา และ รายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็น
นักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน เลือกโดยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่
ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัด
ปราจีนบุรี ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.782)
2. นักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ และ การศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัด
กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ไม่แตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวที่มี รายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ
กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

SATISFACTION OF TOURISTS TOWARDS OUTDOOR RECREATIONAL
ACTIVITYIES PRACHINBURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
MANA MAHAKKAPONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science degree In Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2005

Mana Mahakkapong. (2005). *Satisfaction of Tourists towards Outdoor Recreation Activities Prachinburi Province*. Master Thesis, M.Sc. (Recreation Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Mr. Jumpol Lumpapiwat, Asst. Prof. Dr.Arom Nawagarn.

The purpose of this research was to study and compare the satisfaction of tourists towards outdoor recreational activities Prachinburi province. It compared the factors such as: Outdoor recreation stations, facilities and equipments, recreation leaders, outdoor recreation management and benefits & values of outdoor recreation; According to the sex, age, education and income. The samples of this research were population of 400 tourists. Accidental sampling is used. The tool used in the collection of data was a questionnaire; the data were analysis by using the SPSS program to percentage, means, standard deviation, t-test, and F-test.

The summary results were as follows:

1. The tourists have the satisfaction towards outdoor recreational activities Prachinburi province, mostly were medium level. ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.782)
2. The tourists with different sex, age and education have the satisfaction towards outdoor recreational activities Prachinburi province
3. The tourists with different income have the satisfaction towards outdoor recreational activities Prachinburi province were significantly different at .05 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี

ของ
นายมานะ มหัทธพงษ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

122.36

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์จุมพล ลัมพาทิวัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณ นาวากาญจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชาमारถ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเรียบร้อยได้ เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชาमारณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ทุกท่านกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ในด้านการจัดการนันทนาการ ตลอดจนคำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในด้านการศึกษา และการนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานปัจจุบัน และขอขอบคุณคุณคุณสมศรี ภูเขต ที่ให้การช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ บ้านผางามรีสอร์ท บ้านทะเลหมอกรีสอร์ท และนักท่องเที่ยวทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามอย่างจริงใจ ขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้อง ของส่วนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เอไอเอส รวมทั้งภริยานางจิณณา มหัทธพงษ์ และบุตรชายทั้งสอง คือน้องต้นกล้า และน้องข้าวกล้อง ที่เป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตร่วมรุ่นปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ ภาคพิเศษ รุ่น 2 ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือมาโดยตลอด

ท้ายสุดขอกราบบูชาพระคุณคุณพ่อวินัย มหัทธพงษ์ คุณแม่ประทุม มหัทธพงษ์ ที่กรุณาเมตตาให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และให้กำลังใจลูกมาโดยตลอดเป็นอย่างดี

มานะ มหัทธพงษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ข้อดกลงเบื้องต้นในการทำวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	4
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	8
แนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง.....	15
แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	23
แนวความคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว.....	29
แนวความคิดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร.....	33
สถานที่ที่ใช้ในการทำวิจัย.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	36
งานวิจัยในประเทศ.....	38
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	42
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	64
	สรุปผลการวิจัย.....	67
	อภิปรายผล.....	69
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้.....	74
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	74
	บรรณานุกรม.....	75
	ภาคผนวก.....	80
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามในการวิจัย.....	81
	ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	85
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	87

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี.....	47
2 จำนวน ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมในด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี.....	49
3 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์.....	50
4 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม..	51
5 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านการบริหารจัดการ.....	52
6 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง.....	53
7 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมในด้านแหล่งกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านบริหารจัดการ และด้านประโยชน์และคุณค่า.....	54
8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจทางด้านกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี	55
9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ.....	57
10 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอายุ.....	58
11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามการศึกษา.....	59
12 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรีของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	60

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรม นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามรายได้.....	61
14	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัด ปราจีนบุรีของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	62
15	การทดสอบความแตกต่างของรายได้กับความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรม นันทนาการกลางแจ้ง และกิจกรรมโดยรวม.....	63

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การเกิดความพึงพอใจของบุคคล.....	9
2 ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ.....	10
3 องค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการ.....	14
4 ส่วนผสมทางการตลาด.....	32

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

✕ ปัจจุบัน การท่องเที่ยวของประเทศไทยถือว่ามีความสำคัญมากในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมีการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมไทย และสินค้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาไทยออกไปสู่ให้ชาวโลกทั่วไปได้รู้จักประเทศไทยมากขึ้น และทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับต่ออาณาประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งนี้ถือว่ารายได้ที่ได้จากธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลสามารถผลักดันการท่องเที่ยวของไทยออกไปสู่ตลาดโลกได้สำเร็จ ทำให้มีรายได้เข้าประเทศถึง 35,000 ล้านบาท ซึ่งถือว่าเป็นรายได้หลักของประเทศไทย ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถใช้นีโอเอ็มเอฟ (IMF) ได้หมดก่อนกำหนดระยะเวลา จะเห็นได้ว่าทั้งรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น โดยมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยที่หันมาเที่ยวไทย กินของไทย ใช้ของไทย นิยมความเป็นไทยมากเป็นลำดับ ✕

ธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทยปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ บริษัททัวร์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ประกอบด้วยบริษัททัวร์ขนาดใหญ่ และบริษัททัวร์ขนาดเล็ก เพื่มาดำเนินการกิจกรรมทางด้านธุรกิจท่องเที่ยว แต่ละบริษัท มีการสร้างจุดขายที่แตกต่างกัน เช่น การจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม อีโกทัวร์ (Ego Tourism) โฮมสเตย์ (Home stay) และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และมีการจัดแคมเปญโปรโมชันต่าง ๆ ขึ้นมาดังต่อไปนี้

1. การจัดแคมเปญเที่ยวทั่วไทยไปได้ทุกเดือน ซึ่งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะหมุนเวียนไปภายใน 76 จังหวัด ประเทศไทยเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งมีวัฒนธรรม และประเพณีที่งดงาม มาแต่โบราณกาล ควรค่าแก่ความภาคภูมิใจของชาวไทยทุกคน ความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าว ก่อให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ชวนประทับใจในแต่ละภูมิภาค สัมผัสธรรมชาติ และวิถีชีวิตท้องถิ่น

2. อันซีน อิน ไทยแลนด์ (Unseen in Thailand) ในปี 2546 เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ซึ่งถือว่าเป็นการเพิ่มมุมมองและการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ความทรงจำที่ดีต่อสิ่งที่ได้พบเห็น เป็นการปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวใหม่นี้ และเป็นการส่งเสริมให้รู้จักการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. อันซีน อิน ไทยแลนด์ 2 (Unseen in Thailand 2) ในปี 2547 เป็นการต่อยอดในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นการแจ้งให้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในเมืองไทย

หลังจากที่แคมเปญ อันซีน อิน ไทยแลนด์ ปี 2546 ประสบความสำเร็จ ถือว่าเป็นการเผยแพร่มุมมองใหม่ของประเทศไทยให้เป็นที่รู้จัก และมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเป็นการสนับสนุนให้คนไทยหันมาเที่ยวเมืองไทย

4. ทีเอที ช็อป (TAT Shop) เป็นแหล่งรวมสินค้าของคนที่ชอบการท่องเที่ยว และนักสะสมของแท้จากทั่วทุกมุมโลก

5. แคมเปญวันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวสามารถไปเที่ยวได้ทุกวัน ทุกเวลา ทุกสถานที่ในประเทศไทย โดยมีส่วนลดพิเศษสำหรับวันธรรมดา 30-50%

6. แคมเปญโครงการ วันเดียวเที่ยวสนุก (Family Fun One Day Trip) เพื่อส่งเสริมการขับรถเที่ยวในระยะทางใกล้ๆ 200 กม. ใช้เวลาวันว่างหรือวันหยุดหนึ่งวันเที่ยวแบบครอบครัว โดยเริ่มต้นชวนคนกรุงเทพฯ ก่อน ซึ่งได้จัดทำคู่มือแนะนำเส้นทางขับรถเที่ยวแบบวันเดียว (One Day Trip) ขึ้น รวมแหล่งท่องเที่ยว แหล่งกิน และแหล่งช้อปปิ้ง เป็นคู่มือท่องเที่ยวของครอบครัวได้ตลอดทั้งปี รวม 20 เส้นทาง ครอบคลุม 13 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี นครปฐม ฉะเชิงเทรา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี และลพบุรี เส้นทางแต่ละเส้นนั้นจะมีความหลากหลาย นักท่องเที่ยวสามารถเลือกได้ตามความสนใจ ได้แก่ด้านธรรมชาติ วัฒนธรรม สุขภาพ เกษตร หรือการไปสัมผัสวิถีชีวิตของท้องถิ่น

รัฐบาลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดแคมเปญขึ้นมาต่อเนื่อง เพราะว่าในช่วงต้นปี 2546 สถานการณ์การท่องเที่ยวของทั่วโลกได้รับผลกระทบอย่างหนักจาก 2 เหตุการณ์หลักคือสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรัก และการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ในภูมิภาคเอเชีย โดยการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส เป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยมากที่สุดเป็นประวัติการณ์ ทั้งนี้ประเทศไทยได้รับผลกระทบหนักที่สุดในเดือนพฤษภาคมและสถานการณ์การท่องเที่ยวของไทยได้เริ่มคลี่คลายตัวไปในทางที่ดีขึ้นนับตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นมา ซึ่งได้รับปัจจัยเสริมจากการที่ภาครัฐและเอกชนต่างร่วมมือกันส่งเสริมตลาดโดยใช้มาตรการด้านราคาเพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ผนวกกับภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยในประเทศที่รัฐบาลได้พยายามนำเสนอในการจัดการประชุมเอเปคในเดือนตุลาคม รวมทั้งการเปิดของสายการบินต้นทุนต่ำในช่วงปลายปี โดยสรุปในภาพรวมปี 2546 มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางมาไทยทั้งสิ้น 10,004,453 คน หรือมีอัตราการเติบโตลดลงร้อยละ 7.36 และรับรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คิดเป็นมูลค่า 309,269 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 4.39 โดยมีวันพักในประเทศไทยโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 8.19 วัน และมีการใช้จ่ายโดยเฉลี่ย 3,774.50 บาทต่อคนต่อวัน ซึ่งเป็นระดับที่ใกล้เคียงกับปี 2545

จากที่กล่าวมาแล้วว่าสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว มีการแข่งขันกันสูงในรูปแบบของการจัดสถานที่พัก เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ ภาคเอกชนได้ลงทุนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว มีการให้บริการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ถือเป็นการเพิ่มมูลค่าเพิ่ม (Value Added) กับการบริการของสถานประกอบการ ทำให้เป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวให้มาใช้บริการ และเป็นการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มโอกาสในการกลับมาใช้บริการอีก

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ สภาพแวดล้อม ได้หลีกเลี่ยงสภาพมลภาวะเป็นพิษ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล และสังคม (สมบัติกาญจนกิจ, 2544 : 48)

ผู้จัดทำวิจัยได้เห็นถึงคุณค่าและคุณประโยชน์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งโดยเลือกจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคกลาง ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมาย เป็นดินแดนที่มีความสมบูรณ์ทางเศรษฐกิจ การเกษตรกรรม และยังเป็นแหล่งของโบราณคดีที่มีชื่อเสียงของโลก มีอุทยานแห่งชาติที่สำคัญคือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ การเดินทางก็สะดวกสบาย ระยะทางประมาณ 200 กิโลเมตรจากกรุงเทพฯ

การดำเนินการบริหารจัดการต่าง ๆ ของสถานประกอบการ ถือว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจและความประทับใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ซึ่งถ้าสถานประกอบการขาดการบริหารจัดการด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งไปส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่น การที่ผู้นำกิจกรรมขาดความรู้ความชำนาญในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ หรือการขาดทัศนคติที่ดีในด้านการบริการนักท่องเที่ยว มาตราการด้านการรักษาความปลอดภัยยังไม่ดีพอ ผู้บริหารยังไม่ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยว ราคาที่เหมาะสมที่นักท่องเที่ยวสามารถมาใช้บริการได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลเสียต่อเจ้าของกิจการ กระทั่งผลการดำเนินการ เป็นฝ่ายเสียเปรียบผู้ประกอบการรายอื่น มีผลเสียต่อชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และส่งผลในด้านลบต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งได้ในระยะยาว

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งถ้าสถานประกอบการได้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเข้าร่วมกิจกรรมได้เกิดความพึงพอใจในการท่องเที่ยวในครั้งนั้น และส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งมากยิ่งขึ้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาธุรกิจกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง และเป็นแนวทางใน

การวางแผนพัฒนาตลอดจนกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เพื่อให้สอดคล้องกันทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบถึงระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา และรายได้

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถให้ผู้ประกอบการใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการด้านกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง และเป็นการปรับปรุง/พัฒนาธุรกิจ ทั้งนี้เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งอย่างสูงสุด เป็นการพัฒนาศักยภาพของการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้สามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต เพิ่มแหล่งท่องเที่ยวในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งมากขึ้น เป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลทางด้านการท่องเที่ยวตลอดจนเป็นการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อตกลงเบื้องต้นในการทำวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอศึกษาสถานประกอบการที่ดำเนินกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งเฉพาะ 2 แห่ง ประกอบด้วย บ้านผางาม รีสอร์ท และ บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท ในจังหวัดปราจีนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เฉพาะ บ้านผางาม รีสอร์ท และ บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 45,000 คน เมื่อปี พ.ศ. 2546 (นายบุญชัย ขวัญพล. สัมภาษณ์. 2547)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยกำหนดขนาดของกลุ่มโดยเทียบจากตาราง ประมาณการของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan. 1970 : 608) ได้ จำนวน 382 คน ผู้วิจัยขอทำวิจัยจำนวน 400 คน โดยเลือกกลุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบ บังเอิญ (Accidental Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 การศึกษา

1.1.4 รายได้

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจ

หมายถึงความรู้สึก (Feeling) ที่มีความสุข เมื่อได้รับการบริการที่พึงพอใจ และได้ประสพผลสำเร็จตามความคาดหวังของตนเองของนักท่องเที่ยว

2. การจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี

หมายถึงการจัดการด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม ด้านการบริหารจัดการ และด้าน ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ซึ่งได้แก่ การขี่จักรยานเสือภูเขา การปีน หน้าผา การล่องแก่ง เฉพาะในจังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วยรีสอร์ทสองแห่ง ดังต่อไปนี้

2.1 บ้านผางาม รีสอร์ท อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี

2.2 บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี

3. นักท่องเที่ยว

หมายถึงบุคคลที่เดินทางจากที่อยู่อาศัยของตน ไปยังแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด ปราจีนบุรีเป็นชั่วคราว โดยใช้เวลาวาง เพื่อความเพลิดเพลิน การพักผ่อน หรือเพื่อวัตถุประสงค์ ใดๆ ก็ตามที่มีใช้การหารายได้

4. เพศ

หมายถึงลักษณะทางกายที่แสดงของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรม

นันทนาการกลางแจ้ง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 เพศชาย

4.2 เพศหญิง

5. อายุ

หมายถึงอายุเต็มของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการกลาง

แจ้ง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

5.1. กลุ่มอายุระหว่าง 20-35 ปี

5.2. กลุ่มอายุ 36-50 ปี

6. การศึกษา

หมายถึงระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ

กลางแจ้ง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

6.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

6.2 ระดับปริญญาตรี

6.3 สูงกว่าปริญญาตรี

7. รายได้

หมายถึงรายได้จากการประกอบเลี้ยงชีพ ของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

7.1. ไม่เกิน 5,000 บาท

7.2. 5,001-10,000 บาท

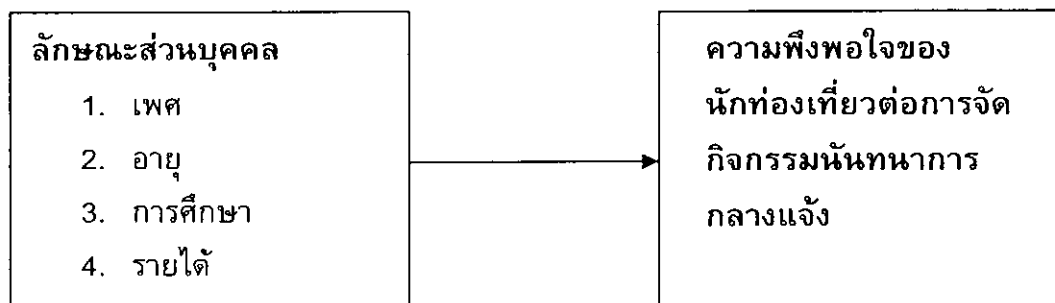
7.3 10,001-15,000 บาท

7.4 มากกว่า 15,000 บาท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแตกต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดในการศึกษา ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการกิจกรรม นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ณ บ้านผางามรีสอร์ท อำเภอนาดี และบ้านทะเลหมอก รีสอร์ท อำเภอนาดี เนื่องจากกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ที่สถานประกอบการได้นำกิจกรรมนันทนาการมาเป็นคุณค่าเพิ่มต่อการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามในการที่จะพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้เหมาะสม และสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวอย่างสูงสุดนั้น จำเป็นต้องมีแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ดังนั้นการศึกษาวิจัยจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความรู้อย่างหลาย ๆ ด้าน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และความพึงพอใจอย่างสูงของนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงได้ทำการทบทวนวรรณกรรม บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
2. แนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง
3. แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
4. แนวความคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว
5. แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
6. สถานที่ที่ใช้ในการทำวิจัยคือ บ้านผางามรีสอร์ท และ บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - ต่างประเทศ
 - ในประเทศ

แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

คำว่า “ความพึงพอใจ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายโดยทั่วไปว่า “ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (จิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2543 : 19) และมีนักวิชาการและนักจิตวิทยาให้ความหมาย ไว้ดังนี้

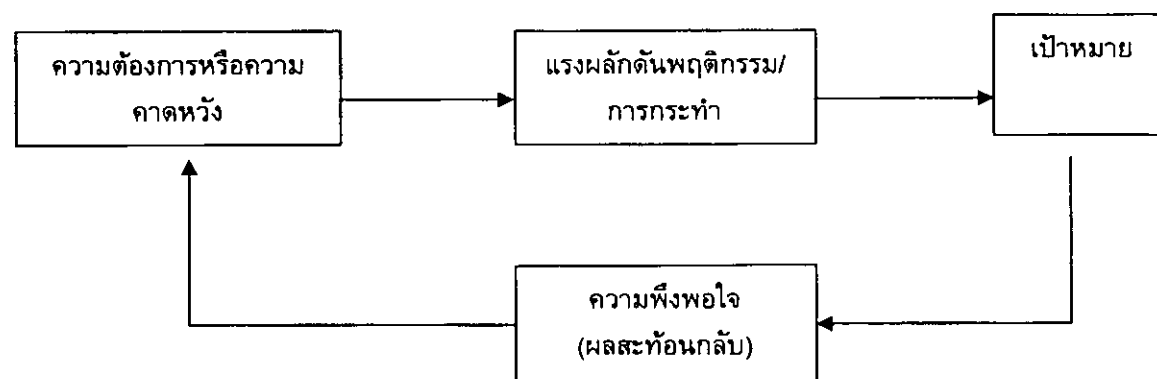
วูม (จันทร์เพ็ญ ตูเทศนันท์. 2542 : 47 ; อ้างอิงจาก Vroom. 1964 : 328. *Working and Motivation*) กล่าวว่า ทศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้ หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทศนคติด้านบวกจะแสดง

ให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจในสิ่งนั้นๆ

โวล์แมน (จันทร์เพ็ญ ตูเทศานันท์. 2542 : 47 ; อ้างอิงจาก Wolman. 1973 : 304 *Dictionary of Behavioral Science*) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพอใจ คือ ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อประสบผลสำเร็จตามความคาดหวัง ความต้องการจากแรงจูงใจ

แมคคอร์มิก (วัฒนา เพ็ชรวงศ์.2542 : 17 ; อ้างอิงจาก McCorrmick.1965 : 299 *Industrial Psychology*) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

มัลลินส์ (วัฒนา เพ็ชรวงศ์.2542 : 17 ; อ้างอิงจาก Mullins.1985 : 280 *Management and Organization Behavior*) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลาย ๆ ด้าน เป็นสภาพที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เกิดจากมนุษย์จะมีแรงผลักดันบางประการในตัวบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่ตนเองพยายามจะบรรลุถึงเป้าหมายบางอย่างนั้นแล้วจะเกิดความพอใจเป็นผลกลับไปยังจุดเริ่มต้นเป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อไปอีก ตามภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 1 การเกิดความพอใจของบุคคล

ที่มา : Mullins. Luane J. (1985) *Management and Organization Behavior* : 280

วัฒนา เพ็ชรวงศ์ (2543 : 19) ได้ให้ความหมาย เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนี้สามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นกับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ

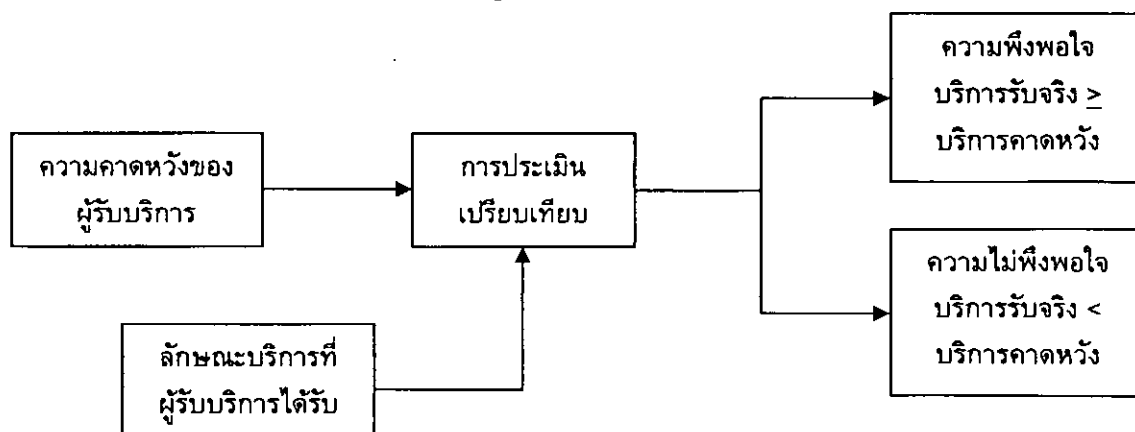
วิมล พรียงกูร (วัฒนา เพ็ชรวงศ์. 2542 : 18 ; อ้างอิงจากวิมล พรียงกูร. 2536) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นการให้ค่าความรู้สึกของคนเราที่สัมพันธ์ กับโลกที่เกี่ยวข้อง ความหมายของสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึก ดี เลว พอใจ ไม่พอใจ สนใจ ไม่สนใจ เป็นต้น

ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2543 : 19) ได้ให้ความหมาย “ความพึงพอใจของผู้รับบริการ” ตามแนวคิดของนักการตลาดที่พบนิยามแบ่งเป็น 2 นัย คือ

1. ความหมายที่ยึดสถานการณ์การซื้อเป็นหลัก ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินสิ่งที่ได้รับภายหลังสถานการณ์การซื้อสถานการณ์หนึ่ง
2. ความหมายที่ยึดประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเป็นหลัก ให้ความหมายว่า ความพอใจ เป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินภาพรวมทั้งหมดของประสบการณ์หลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในระยะเวลาหนึ่ง หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินความสามารถของการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

โอลิเวอร์ (จิตตินันท์ เดชะคุปต์.2543 : 19 ; อ้างอิงจาก Oliver.1980 : 460 A *Cognitive Model of the Antecedents and Consequences of Satisfaction Decisions*) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะการแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสบการณ์การซื้อและการใช้สินค้าและบริการซึ่งอาจหมายความว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ การได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งที่ลูกค้าคาดหวังหรือดีเกินกว่าความคาดหวังของลูกค้า ในทางตรงกันข้าม ความไม่พึงพอใจ หมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางลบที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์การได้รับบริการที่ต่ำกว่าความคาดหวังของลูกค้า ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 2 ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ

ที่มา : จิตตินันท์ เดชะคุปต์.2543 : 19

จากการศึกษาความหมาย ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการบริการ สรุปได้ว่าเป็นระดับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลตามความรู้สึกความเข้าใจที่ต้องการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ โดยเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงมากกว่าหรือเท่ากับที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกเกิดความพึงพอใจ ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งที่ได้รับจริงน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกไม่พึงพอใจ ซึ่งความรู้สึกนี้สามารถแปรเปลี่ยนได้หลายระดับตามปัจจัยแวดล้อมและเงื่อนไขของการบริการในแต่ละครั้งได้

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีปัจจัยสำคัญ ๆ ดังนี้

1. ผลผลิตบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการจะเกิดขึ้น เมื่อได้รับบริการที่มีลักษณะคุณภาพ และระดับการให้บริการตรงกับความต้องการ ความเอาใจใส่ขององค์กรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ด้วยความสนใจในรายละเอียดของสิ่งที่ลูกค้าต้องการใช้ในชีวิตประจำวัน วิธีการใช้หรือสถานการณ์ที่ลูกค้าหรือบริการแต่ละอย่าง และคำนึงถึงคุณภาพของการนำเสนอ บริการเป็นส่วนสำคัญในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า
2. ราคาบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการขึ้นอยู่กับราคาค่าบริการที่ผู้รับบริการยอมรับหรือพิจารณาว่า เหมาะสมกับคุณภาพของการบริการตามความเต็มที่จะจ่าย (Willingness to pay) ของผู้รับบริการ ทั้งนี้เจตคติของผู้รับบริการที่มีต่อราคาค่าบริการกับคุณภาพของการบริการแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไป
3. สถานที่บริการ การเข้าถึงบริการได้สะดวกเมื่อลูกค้ามีความต้องการยอมก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเลที่ตั้งและการกระจายสถานที่บริการให้ทั่วถึง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าจึงเป็นเรื่องสำคัญ
4. การส่งเสริมแนะนำบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้นจากการได้ยืมข้อมูล ข่าวสารหรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการในทางบวก ซึ่งหากตรงกับความเชื่อที่มีอยู่ก็จะรู้สึกดีกับบริการดังกล่าว อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการบริการตามมาได้
5. ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารการบริการและ ผู้ปฏิบัติงานบริการ ล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริการให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น ผู้บริหารการบริการที่วางนโยบายการบริการโดยคำนึงถึงความสำคัญของลูกค้าเป็นหลัก ย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่าย
6. สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้าลูกค้ามักจะชื่นชมสภาพแวดล้อมของการบริการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ ความสวยงามของการตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์และการให้สี สัน การจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนตลอดจนการออกแบบวัสดุเครื่องใช้ในงานบริการ
7. กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ประสิทธิภาพของการจัดระบบการบริการส่งผลให้

การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้า มีความคล่องตัว และสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพ

ระดับของความพึงพอใจของผู้รับบริการ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกยินดี มีความสุขของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่ตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่
2. ความพึงพอใจที่เกินความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกปลื้มปริ่มในหรือประทับใจของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่เกินความคาดหวังที่มีอยู่ เช่น ลูกค้าเติมน้ำมันที่สถานีบริการน้ำมันพร้อมกับได้รับการตรวจเครื่องยนต์และเติมลมฟรี ลูกค้าก็เกิดความพึงพอใจและประทับใจในการบริการและกลับมาใช้บริการที่ปั้มน้ำมันนี้อีก พร้อมทั้งมีการบอกกล่าวให้กับญาติหรือเพื่อนๆ มาใช้บริการที่นี้ด้วย

สำหรับความไม่พึงพอใจเป็นการแสดงความรู้สึกไม่พอใจ อารมณ์ไม่ดี เนื่องจากไม่ได้รับบริการที่ดี ซึ่งถือว่าไม่ตรงกับความคาดหวังที่ตั้งไว้

ความสำคัญของความพึงพอใจในการบริการ

ความพึงพอใจในการบริการ ถือว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดของความสำเร็จในการดำเนินงานบริการ ที่สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจในบริการที่ได้รับจนติดใจ และกลับมาใช้บริการเป็นประจำ การศึกษาความพึงพอใจของลูกค้า ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานบริการจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่จะนำความรู้ความเข้าใจ มาปรับปรุงให้ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทางการตลาด เพื่อความก้าวหน้าและการเติบโตของธุรกิจบริการอย่างไม่หยุดยั้ง และส่งผลให้ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทางการตลาด และส่งผลให้คนในสังคมมีส่วนร่วมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความพึงพอใจจึงมีความสำคัญต่อผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ตามที่ จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2543 : 21) ได้อธิบายความสำคัญ ดังนี้

ความสำคัญต่อผู้ให้บริการ ที่องค์กรต้องคำนึงถึงความพึงพอใจต่อการบริการต่อไปนี้

1. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการ ผู้บริหารบริการและผู้ปฏิบัติงานบริการจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บริการ และลักษณะของการนำเสนอบริการที่ลูกค้าชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมินความรู้สึก และความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของการบริการที่ลูกค้าต้องการ และวิธีการตอบสนองความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะที่ลูกค้าปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการในอันที่จะตระหนักถึงความคาดหวังของผู้รับบริการ และสามารถตอบสนองต่อการบริการที่ตรงกับลักษณะและรูปแบบที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ได้จริง

2. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินคุณภาพของการบริการ การนำเสนอบริการที่ดีมีคุณภาพตรงกับความต้องการตามความคาดหวังของลูกค้ามีผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจต่อการบริการนั้นและมีแนวโน้มจะใช้บริการซ้ำอีกต่อ ๆ ไป คุณภาพ

ของการบริการที่จะทำให้ลูกค้าพึงพอใจขึ้นอยู่กับลักษณะการบริการที่ปรากฏให้เห็น (ได้แก่ สถานที่ อุปกรณ์เครื่องใช้ และบุคลิกลักษณะของพนักงานบริการ) ความน่าเชื่อถือไว้วางใจของการบริการ ความเต็มใจที่จะให้บริการ ตลอดจนความรู้ความสามารถในการให้บริการด้วยความเชื่อมั่นและความเข้าใจต่อผู้อื่น

3. ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการเป็นตัวชี้คุณภาพและความสำเร็จของงานบริการ การให้ความสำคัญกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานบริการ เป็นเรื่องจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการให้ความสำคัญกับลูกค้า การสร้างความคาดหวังความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการย่อมทำให้พนักงานมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ได้รับมอบหมายและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างดียิ่งเยี่ยมเต็มความสามารถ อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของการบริการที่จะสร้างความพึงพอใจและความประทับใจให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการ และส่งผลให้กิจการบริการประสบความสำเร็จ

ความสำคัญต่อผู้รับบริการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวผลักดันคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อองค์กรตระหนักถึงความสำคัญของความพึงพอใจของลูกค้าที่มาใช้บริการ ก็จะพยายามค้นหาปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของลูกค้าสำหรับนำเสนอบริการที่เหมาะสม เพื่อการแข่งขันด้านส่วนแบ่งทางการตลาดของธุรกิจบริการ ผู้รับบริการย่อมได้รับการบริการที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการที่ตนคาดหวังไว้ได้ การดำเนินชีวิตที่ต้องพึ่งพาการบริการในหลาย ๆ สถานการณ์ทุกวันนี้ย่อมนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย เพราะการบริการในหลายด้านช่วยอำนวยความสะดวกและแบ่งเบาภาระการตอบสนองความต้องการของบุคคลด้วยตนเอง

2. ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการ ช่วยพัฒนาคุณภาพของงานบริการและอาชีพการบริการ งานเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของเรา เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ในการดำรงชีวิต และการแสดงออกถึงความสามารถในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นที่ยอมรับว่าความพึงพอใจในงานมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานในแต่ละองค์การ ในอาชีพบริการก็เช่นเดียวกัน เมื่อองค์กรให้ความสำคัญกับการสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการ ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในชีวิตการงาน พนักงานบริการย่อมทุ่มเทความพยายามในการเพิ่มคุณภาพมาตรฐานของงานบริการให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย ในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าให้กลับมาใช้บริการในครั้งต่อ ๆ ไป

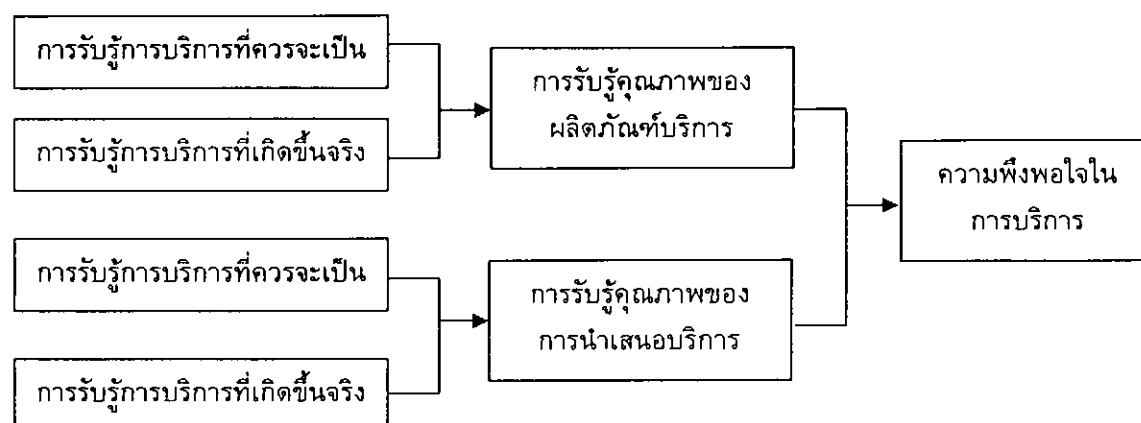
จะเห็นว่า ความพึงพอใจในการบริการให้ความสำคัญทั้งสองลักษณะ คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริการ และความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานบริการที่มีส่วนสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการบริการและการดำเนินงานบริการให้ประสบความสำเร็จ

องค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการ

ความพึงพอใจในการบริการเกิดขึ้นจากกระบวนการบริการระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เป็นผลของการรับรู้และประเมินคุณภาพของการบริการในสิ่งที่ผู้รับบริการคาดหวังว่า ควรจะได้รับและสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับจริงจากการบริการในแต่ละสถานการณ์การบริการหนึ่ง ซึ่งระดับของความพึงพอใจอาจไม่คงที่ผันแปรไปตามช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้ โดย จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2543 : 25-26) แบ่งองค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการ ออกเป็น 2 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของผลิตภัณฑ์บริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าคุณภาพบริการที่ได้รับมีลักษณะตามพันธะสัญญาของกิจการบริการแต่ละประเภทตามที่ควรจะเป็นมากน้อยเพียงใด เช่น แยกที่เข้าพักในโรงแรมจะได้พักในห้องที่จองไว้ ลูกค้าที่เข้าไปในภัตตาคารจะได้รับอาหารตามที่สั่ง ผู้โดยสารจะสามารถเดินทางจากที่หนึ่งไปสู่จุดหมายปลายทางหนึ่ง หรือลูกค้าธนาคารจะได้รับการช่วยเหลือด้านสินเชื่อเป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลิตภัณฑ์บริการที่ผู้รับบริการควรจะได้รับตามลักษณะของการบริการแต่ละประเภท ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าในสิ่งที่ลูกค้าต้องการ

2. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของการนำเสนอบริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการของผู้ให้บริการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกในการเข้าถึงบริการ พฤติกรรมและการแสดงออกของผู้ให้บริการตามบทบาทหน้าที่ และปฏิกิริยาการตอบสนองการบริการของผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ ในด้านความรับผิดชอบต่องาน การใช้ภาษาสื่อความหมายและการปฏิบัติตนในการให้บริการ เช่น พนักงานโรงแรมต้อนรับแขกด้วยอัธยาศัยไมตรีจิตอันดีและช่วยเหลือแขกเรื่องสัมภาระ พนักงานเสิร์ฟอาหารรับคำสั่งอาหารด้วยความสุภาพเป็นกันเอง พนักงานธนาคารช่วยชี้แจงระเบียบข้อบังคับการยื่นขอสินเชื่อด้วยความเอาใจใส่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าด้วยไมตรีจิตของการบริการที่แท้จริง

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการ

ที่มา: จิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2543 : 26

จากภาพประกอบ 5 จะเห็นว่า ความพึงพอใจในการบริการเกิดจากการประเมินคุณค่าการรับรู้คุณภาพการบริการเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์บริการตามลักษณะของการบริการและกระบวนการนำเสนอบริการในวงจรการบริการระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ซึ่งถ้าตรงกับสิ่งที่ผู้รับบริการมีความต้องการหรือตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่ หรือประสบการณ์ที่เคยได้รับบริการตามองค์ประกอบดังกล่าว ย่อมนำมาซึ่งความพึงพอใจในการบริการนั้น หากเป็นไปในทางตรงกันข้าม การรับรู้สิ่งที่ผู้รับบริการได้รับจริงไม่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่ผู้รับบริการคาดหวัง ผู้รับบริการย่อมเกิดความไม่พึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์บริการและการนำเสนอบริการนั้นได้

แนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

ความหมายของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 111) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ สภาพแวดล้อม หลีกเสี่ยงสภาพมลภาวะเป็นพิษ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล และสังคม

ชนิดของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 111-112) ได้กล่าวถึงประเทศสหรัฐอเมริกา ว่ามีระบบการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ดีที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง ทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละรัฐก็เน้นการจัดการกิจกรรมกลางแจ้งของตนเอง รัฐมิชิแกนเป็นตัวอย่างอันดีในด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ซึ่งได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 5 กิจกรรม ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมชีวิตชาวค่าย (Camping Outdoor Living)
 - 1.1. การก่อไฟ เทคนิคและวิธีการ (Fire Building)
 - 1.2. การปรุงอาหารกลางแจ้ง (Outdoor Cooking)
 - 1.3. การพักผ่อนปิกนิก (Picnicking)
 - 1.4. การดูแลรักษาเครื่องมือหัตถกรรม (Tool Crafts + Care)
 - 1.5. การเดินป่า (Backpacking)
 - 1.6. การจัดที่พักอาศัย (Hostelling)
2. กิจกรรมการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (Conservation)
 - 2.1. การตกแต่งที่ดิน (Landscaping)
 - 2.2. การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ (Conservation Study)
 - 2.3. สร้างแหล่งสงวนพันธุ์สัตว์และพืชป่า (Building Plant and Wildlife Sanctuaries)

- 2.4.ปลูกพืชเพื่อชีวิตป่า (Plant for Wildlife)
- 2.5.การศึกษาอุตุนิยม (Weather Observation)
- 2.6.ศึกษาประชากรนก (Bird Census)
3. กิจกรรมเสี่ยงอันตราย (High Risk)
 - 3.1.พายเรือล่องแก่ง (White Water Canoeing)
 - 3.2.ไต่เขา (Mountain Climbing)
 - 3.3.ไต่หน้าผา (Rock Climbing)
 - 3.4.เครื่องร่อน (Hang Gliding)
 - 3.5.เรือเร็วผจญภัย (Jet Boat)
4. กิจกรรมกีฬากลางแจ้ง (Outdoor Sports)
 - 4.1.จักรยาน (Bicycling)
 - 4.2.ล่าสัตว์ (Hunting)
 - 4.3.ตกปลา (Fishing)
 - 4.4.แข่งเรือ (Boating and Sailing)
 - 4.5.สกีบนหิมะ (Snow Skiing)
 - 4.6.สกีน้ำ (Water Skiing)
 - 4.7.แกะรอยหรือโอเรียนต์ (Orienteering)
 - 4.8.ขี่ม้า (Horseback Riding)
 - 4.9.ดำน้ำ (Scuba Diving)
 - 4.10. ไต่เขา (Hiking)
 - 4.11. กระดานโต้คลื่น (Surfing)
 - 4.12. รถแข่งบนหิมะ (Snowmobiling)
5. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (Nature Oriented)
 - 5.1.แกะรอยธรรมชาติ (Nature Print Casting)
 - 5.2.ศิลปหัตถกรรมธรรมชาติ (Nature Crafts)
 - 5.3.เกมเกี่ยวกับธรรมชาติ (Nature Games)
 - 5.4.ขยายพันธุ์สัตว์ (Animal Husbandry)
 - 5.5.เรียกชื่อต้นไม้ (Tree-Plant Identification)
 - 5.6.เดินป่า (Nature Walk)
 - 5.7.ค้นหารอยทาง (Discovery Trails)
 - 5.8.ถ่ายรูปกลางแจ้ง (Outdoor Photography)
 - 5.9.การพยากรณ์อากาศ (Weather Prediction)

✓การจัดการกิจกรรมนันทนาการ

พระพงศ์ บุญศิริ (2542 : 100-101) ได้กล่าวว่า ก่อนการวางแผนการเพื่อจัด นันทนาการ ควรที่จะศึกษารวบรวมข้อมูลรายละเอียด ที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสมและ เป็นไปได้ โดยการรวบรวมบันทึก สืบหา วิเคราะห์วิจัย ซึ่งหมายถึงข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สมาชิก ได้แก่ จำนวน อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ความสนใจ ฯลฯ
2. ลักษณะทางสังคม ได้แก่ ประวัติความเป็นมา ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ

เศรษฐกิจศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคมวิทยา

3. การจัดการ ได้แก่ รูปแบบการจัดการบริหาร อำนาจหน้าที่ งบประมาณ ทรัพยากร ต่างๆ

4. สภาพพื้นที่ ได้แก่ อาณาเขต ที่อยู่อาศัย

5. สถานสภาพทางสังคม ได้แก่ ข้อมูลด้านสุขภาพ อนามัย ความปลอดภัย ระยะเวลาที่จะจัดกิจกรรมสนองตอบ เวลาว่างและโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

6. ความพร้อม ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจของสมาชิก ฐานะทางเศรษฐกิจ และ รูปแบบการจัดโดยบริการต่าง ๆ หลักทฤษฎีการจัดนันทนาการ

7. ข้อมูลด้านการบริการ ได้แก่ ข้อมูลด้านการบริการ ซึ่งประกอบด้วย

7.1. สภาพภูมิประเทศ เป็นเชิงเขา ชายหาด สวนสาธารณะ ป่าเขา สนามเด็กเล่น ห้องสมุดประชาชน

7.2. รูปแบบการให้บริการขององค์กรอื่น ๆ มีการให้บริการในรูปแบบใด ประสบ ผลอย่างไร เป็นกลุ่ม สนใจ ชมรม สมาคม สโมสร หรือองค์กรศาสนา

7.3. ชนิดของการบริการ ได้แก่ มีการจัดบริการธุรกิจการค้า เช่น โรงภาพยนตร์ สวนสนุก หรือ จัดบริการเพื่อสาธารณะ

8. ความพร้อมด้านกำลังบุคลากร หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ที่จะมีส่วนสนับสนุนการจัดนันทนาการ พลังของสมาชิกในชุมชน สภาพธุรกิจของชุมชน และสภาพแวดล้อมทั่วไป

9. ข้อมูลด้านอุปกรณ์ แผนภูมิ ภาพถ่าย ภาพประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรม นันทนาการ ตลอดจนองค์กรหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งมี ประโยชน์ต่อการนำมาใช้ประกอบการจัดบริการนันทนาการในชุมชน

10. ข้อมูลสภาพปัญหาของชุมชน ความต้องการพื้นฐานในชุมชน

หลักการจัดการกิจกรรมนันทนาการ

พระพงศ์ บุญศิริ (2542 : 104) ได้กล่าวว่า การจัดวางแผนกิจกรรมประสิทธิภาพ นั้น ควรพิจารณาถึง ข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีการจัดวางแผนกิจกรรมที่จะจัดบริการ โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผน

2. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการจัดบริการกิจกรรมแต่ละอย่าง

3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารอย่างทั่วถึง
4. จัดบริการกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายทางการเมือง และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
5. จัดบริการให้กับสมาชิกอย่างทั่วถึง และหลากหลาย
6. จัดตามความต้องการ ความสนใจของผู้เข้าร่วม
7. จัดโปรแกรมกิจกรรมให้กว้าง สนองตอบความต้องการของสมาชิกอย่างเหมาะสม
8. จัดกิจกรรมบริการให้ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน
9. จัดกิจกรรมบริการให้เหมาะสมกับฤดูกาล โอกาส เวลา ฐานะทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน
10. จัดโปรแกรมกิจกรรมให้สัมพันธ์กับการจัดบริการขององค์กรอื่นๆ

แหล่งการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2533 : 130) ได้กล่าวว่า แหล่งจัดกิจกรรมนันทนาการหมายถึง แหล่งทำเลที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมนันทนาการได้ เช่น สถานที่กลางแจ้ง อาคารสวนสาธารณะ ฯลฯ เพื่อให้สะดวกต่อการกำหนดรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ การจัดบุคลากร ดำเนินการ ตลอดจนการจัดเตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในด้านอื่น ๆ แหล่งนันทนาการที่สามารถจัดกิจกรรมได้แก่ สถานที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

แหล่งนันทนาการกลางแจ้ง

สนามกีฬา
สนามขี่ม้า
หาดทราย ชายหาด
ค่ายพักแรม
ป่าไม้
สนามกอล์ฟ
เชิงเขา
พิพิธภัณฑ์สถาน
สวนสาธารณะ
สนามเล่นกลางแจ้ง
สนามเด็กเล่น
ป่าสงวน
สระว่ายน้ำ
สระน้ำ เด็กเล่น

แหล่งนันทนาการภายใน

ห้องประชุม
ห้องอาหาร
โรงเรียน
สถานที่เล่นโบว์ลิ่ง
อาคารสโมสร
ศูนย์ชุมชน
ห้องเต้นรำ
บ้านกลางแจ้ง
ห้องเล่นเกม
ห้องงานอดิเรก
ห้องสมุด
ที่พักอาศัย
ศูนย์เยาวชน
โรงภาพยนตร์

ลักษณะของพื้นที่จัดเป็นแหล่งการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

สมบัติ กาญจนกิจ ได้กล่าวว่า แหล่งจัดกิจกรรมนันทนาการซึ่งแบ่งตามสภาพของสถานที่ กำหนด แบ่งออกได้เป็น 6 ลักษณะคือ

1. พื้นที่จำกัด หมายถึง พื้นที่ส่วนบุคคล อยู่ในชุมชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกโดยธรรมชาติ เช่น ชายหาด ที่พักริมทะเล ที่เล่นกลางแจ้ง ทะเลสาบเทียม
2. พื้นที่นันทนาการทั่วไป หมายถึง พื้นที่สามารถจัดพัฒนาให้เป็นแหล่งนันทนาการโดยพิเศษ เป็นชุมชนส่วนรวม มีอาณาเขตกว้าง เช่น อุทยาน ป่าไม้ ซึ่งสามารถจัดเป็นค่ายพักแรม ปิกนิก ตกปลา กีฬาทางน้ำ กิจกรรมธรรมชาติ กิจกรรมกลางแจ้ง สวนป่า และมีสถานที่ท่องเที่ยว
3. พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หมายถึงพื้นที่ของรัฐที่มีชุมชนอาศัยอยู่ อาจจะจัดในรูปของอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เหมาะกับการจัดตั้งค่ายพักแรม เส้นทางไกล ลำสัตว์ ตกปลา ปิกนิก พายเรือ และท่องเที่ยว
4. พื้นที่ธรรมชาติเฉพาะ หมายถึงพื้นที่มีลักษณะพิเศษแห่งเดียว มีภูมิประเทศสวยงาม มีจุดเด่นเฉพาะ มีสิ่งสำคัญทางวิทยาศาสตร์ และธรรมชาติ เช่นน้ำพุร้อน อุทยานหิน ฯลฯ
5. พื้นที่โบราณ หมายถึงสถานที่ใดเดียวปกคลุมด้วยธรรมชาติ เป็นป่าที่มีความงดงามตามธรรมชาติ อย่างแท้จริง
6. ที่ตั้งทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม หมายถึงแหล่งวัฒนธรรมโบราณสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ดั้งเดิม เช่นโบราณสถาน วัด วังโบราณ ฯลฯ

อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกของนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2533 : 132) ได้กล่าวว่า อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกหมายถึงอุปกรณ์เพื่อการจัดการบริการ ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. อุปกรณ์ด้านการจัดสถานที่ เช่นรูปภาพ แผนภูมิ แผนที่
2. อุปกรณ์ด้านการจัดกิจกรรม เช่น อุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม เต็นท์ อุปกรณ์เดินทางไกล อุปกรณ์การไต่เขา ตกปลา อุปกรณ์ทางศิลปะดนตรี อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ
3. อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น อาคาร โต๊ะ เก้าอี้ เพื่อการบริการห้องน้ำ ห้องสุขา ห้องอาบน้ำ ฯลฯ
4. อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย เช่น อุปกรณ์ดับเพลิง อุปกรณ์ช่วยชีวิตทางน้ำ เพื่อความปลอดภัยของสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม
5. อุปกรณ์ด้านการขนส่ง เช่น ยานพาหนะ เรือพาย เรือแคนู กระเชียง

ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ควรจะพิจารณา ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ใช้สถานที่อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสะดวก ปลอดภัยและเหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท
2. วางแผนการจัดอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ อย่างมีระบบ
3. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐานและให้ความปลอดภัยสูง
4. จัดงบประมาณเพื่อจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่การจัดสร้าง การบำรุงรักษา และการจัดระบบการใช้อย่างเหมาะสม
5. วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ สามารถเคลื่อนย้ายนำไปใช้ได้สะดวก
6. สามารถบริการให้กับสมาชิกได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง
7. มีการตรวจตราดูแลซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ ให้สามารถใช้งานได้ และให้ความปลอดภัยต่อผู้ใช่มากที่สุด

ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 110-120) ได้กล่าวว่า ความเป็นผู้นำที่ดีต้องอาศัยประสบการณ์ความเชี่ยวชาญที่เกิดจากความรู้และทักษะความชำนาญ ความศรัทธาและความสามารถในการสังเกตจดจำ โดยทั่วไปผู้นำกิจกรรมที่ดีจะต้องมีความสามารถในการจูงใจให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเลื่อมใสศรัทธา และสนใจมีความกระตือรือร้น สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้นำกิจกรรมพึงมีคือความเป็นกันเอง

การฝึกประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และความชำนาญนั้นจะมาจากทักษะเบื้องต้น ชีวิตประจำวัน และการใช้กิจกรรมกลางแจ้ง เนื่องจากกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมธรรมชาติที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและอิสระ ดังนั้นผู้นำนันทนาการโดยทั่ว ๆ ไป จึงควรมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเป็นพื้นฐานเบื้องต้น

ทักษะการจัดกิจกรรมกลางแจ้งได้แก่การฝึกทักษะเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตประจำวัน การอยู่ค่ายพักแรม การเดินทางไกล การสำรวจเบื้องต้น ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จัดเป็นกิจกรรมที่รวมเอาทักษะเมื่อการดำรงชีวิตประจำวันทั้งสิ้น ผู้นำนันทนาการจึงควรมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเพื่อการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการดำรงชีวิตประจำวันในลักษณะค่าย ซึ่งได้แก่ทักษะการปฏิบัติกิจส่วนตัวที่เป็นตัวอย่างที่ดี ทักษะการฝีมือ ทักษะการช่าง ทักษะการประกอบอาหาร ทักษะการสำรวจ ทักษะการเดินทางไกล ทักษะการก่อกองไฟ เป็นต้น

ลักษณะของผู้นำนันทนาการ

1. ผู้นำต้องเกี่ยวข้องกับสมาชิก บุคคลต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา

2. ผู้นำต้องมีความสำนึกในคุณค่าแห่งตนโดยยอมรับในศักดิ์ศรี ความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเข้าใจให้ความช่วยเหลือและสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้น
 3. ผู้นำต้องมีความตื่นตัว พร้อมอยู่เสมอที่จะให้ความช่วยเหลือ ชี้นำให้กับผู้ร้องขอโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ
 4. ผู้นำต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจในความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล
 5. ผู้นำจะต้องสร้างบุคลิกภาพเฉพาะของตนเอง
 6. ผู้นำควรส่งเสริมให้สมาชิกค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ตามความสามารถ และทักษะของแต่ละบุคคล
 7. ผู้นำควรยกย่องส่งเสริมให้สมาชิก ได้รับความยอมรับในสังคมอย่างเสมอภาค
 8. ผู้นำต้องรู้จักชี้นำให้บุคคลรู้จักการวางแผน และนำสู่การปฏิบัติการที่ถูกต้องกว้างขวาง
 9. ส่งเสริมคุณธรรม และการเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ
 10. ส่งเสริมกลุ่มในการแก้ปัญหาและสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่ม
 11. ส่งเสริมความเป็นระบบระเบียบ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มงานและการสร้างประสบการณ์เพื่อชีวิต
- ทักษะของการเป็นผู้นำนันทนาการ**
1. ใฝ่รู้ และพบปะกับบุคคลทั่วไป เพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการและกระตุ้นให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด
 2. ติดตามผลดูแล และการจัดกิจกรรมของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามโปรแกรมอย่างเหมาะสม
 3. ปรีกษาหารือ ประชุมเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดบริการนันทนาการให้เหมาะสมเป็นประจำ
 4. ประสานงานติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนเพื่อการแลกเปลี่ยนสื่อสารต่อกัน
 5. พบปะผู้มีความรู้ความสามารถทางนันทนาการเพื่อการแลกเปลี่ยนที่ดี
 6. ศึกษาสนใจข่าวสารต่าง ๆ เป็นประจำและสม่ำเสมอ
 7. รู้จักเข้าใจ กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม
 8. จัดเตรียมโครงการต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าและต่อเนื่อง
 9. มีการจัดและประเมินผลงานตลอดทุกระยะ
- หลักทั่วไปในการเป็นผู้นำเกม**
- ซูซีฟ เยาวพัฒน์ (2543 : 108-109) ได้กล่าวว่า ผู้นำเกม ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของการนันทนาการที่สามารถให้ทั้งความสนุกสนาน ความบันเทิง และคลาย

ความเครียดแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และเพิ่มความสัมพันธ์อันดีแก่กันในกลุ่มคณะ ฉะนั้นย่อมต้องการผ้าที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำทางด้านนี้เช่นกัน ซึ่งหลักของการเป็นผู้นำทางเกมประกอบด้วยหลักดังต่อไปนี้

1. ผู้นำเกมต้องรู้วิธีเล่น กฎกติกาเป็นอย่างดีและสามารถพูดเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย
2. พยายามสาธิตให้ผู้เข้าร่วมเล่นเกมดูด้วยตนเอง หรือสนุกไปกับพวกเขาด้วย
3. ใช้ความสังเกตดู ฟัง พูดอย่างเป็นกันเอง อย่าตะโกน และพยายามใช้นกหวีดแทน แต่ไม่ใช่บ่อยเกินไปจะทำให้เกิดความรำคาญ
4. ให้เล่นเกมที่เด็กหรือเยาวชนเคยเล่นมาก่อน แล้วจึงค่อยนำเกมใหม่มาให้เล่น และต้องเพิ่มเกมใหม่ ๆ ทุกครั้ง
5. ต้องเป็นผู้ที่คล่องแคล่ว และมีความสนุกสนานไปกับเกมนั้นด้วย
6. ให้มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มที่มีความสามารถเท่าเทียมกัน หรือผู้หญิงกับผู้ชายเล่นเฉพาะเกมบางชนิดที่ผู้หญิงสามารถร่วมกับผู้ชายได้
7. มีการตั้งหัวหน้าให้เป็นผู้ช่วยดูแลร่วมกับผู้นำเกม ซึ่งไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง
8. ให้เลิกการเล่นขณะที่กำลังสนุกเต็มที่ เพราะจะได้เกิดแรงจูงใจ อยากเล่นในวันข้างหน้า
9. ให้เล่นเกมที่ใช้กำลังกายมาก และต้องการความคล่องแคล่ว เมื่อมีอากาศหนาว อากาศร้อนจัดควรให้เล่นเกมที่ออกกำลังกายน้อย
10. เกมกีฬา ไม่ใช่ก่อให้เกิดความสนุกสนานและด้านผละกำลังเท่านั้น ยังมีความสำคัญในการพัฒนานิสัยและฝึกฝนให้เป็นพลเมืองดีของชาติอีกด้วย
11. ช่วยเขาเพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถช่วยตัวเองได้ และต้องสนองความสนใจความต้องการของเขาด้วย
12. อย่างนำระบบเผด็จการมาใช้ในกิจกรรมเกมการเล่น แต่เน้นอิสระเสรีเป็นตัวของตัวเองและพยายามเป็นกันเองกับทุกคนที่ร่วมเล่นเกม
13. พยายามหาโอกาสให้ทุก ๆ คนได้เข้าร่วมกิจกรรม
14. ให้คำนึงถึงความสนุกสนานเป็นสำคัญ ไม่ใช่การเอาแพ้เอาชนะ
15. พยายามให้ผู้เล่นเกมเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยตนเอง
16. อย่ายึดถือระเบียบมากเกินไป แต่ให้ถือว่าน้ำใจที่ได้แสดงออกในการเล่นสำคัญกว่ากฎระเบียบ
17. ให้เริ่มกิจกรรมได้เลย ไม่ต้องรอจนครบ เพราะจำทำให้คนมาก่อนเกิดความเบื่อหน่ายวันแต่ว่ากิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้คนมาก แต่ก็ต้องหาทางให้คนมาก่อนเล่นเกมที่ไม่ต้องให้คนอื่นร่วม เช่น วาดภาพ ต่อภาพ ทายปัญหาเขาวงกต ฯลฯ

ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการกลางแจ้ง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 113) ได้ให้ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการกลางแจ้งไว้ดังนี้

1. พัฒนาคุณค่าทางร่างกาย การออกกำลังกาย การพัฒนาระบบแอโรบิก กล้ามเนื้อ หัวใจ ปอด ทางเดินหายใจ
2. พัฒนาคุณค่าทางจิตใจ ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจธรรมชาติ
3. พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์ หรือทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่น และสังคม
 - 3.1. ตระหนักความรับผิดชอบ การสงวนรักษา และใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด
 - 3.2. พัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และธรรมชาติ
 - 3.3. พัฒนาความเข้าใจและความซาบซึ้งในบรรพบุรุษ ที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตนอกเมืองและทักษะเพื่อความอยู่รอด
 - 3.4. ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต
 - 3.5. พัฒนาความเป็นพลเมืองดีเกี่ยวกับจิตสำนึกที่ดีในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม
 - 3.6. พัฒนาแหล่งทรัพยากรและการปรับตัวของเอกกัตตบุคคล

แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

หม่อมหลวงดุษฎี ชุมสาย ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวและการเดินทางไว้ในหนังสือ “ปฐมบทแห่งการท่องเที่ยว” ว่าการท่องเที่ยวเป็นเรื่องของการเดินทางถ้าไม่มีการเดินทางก็ไม่มีการท่องเที่ยว

ในพจนานุกรม Webster's Third New International Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า Tourism ว่าหมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกและการบริหารงานทางธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่าเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของคนที่เกิดขึ้น เมื่อมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

วรรณ วรธานี ได้สรุปว่าการท่องเที่ยวนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. การเดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
 2. การเดินทางด้วยความสมัครใจ
 3. การเดินทางด้วยจุดมุ่งหมายใด ๆ ก็ได้ที่มีไว้เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้
- จะเห็นได้ว่าคำว่า “การท่องเที่ยว” เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมิได้มีความหมายเป็นเพียงการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังหมายถึง

การเคลื่อนย้ายของประชากรจากแห่งหนึ่งไปสู่อีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งการเดินทางทั้งภายในประเทศและต่างประเทศด้วย

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

วรรณ วรธานี ได้แบ่งวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวออกเป็น 6 ลักษณะ คือ

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง

เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศประกอบกับความอยากรู้อยากเห็น เพื่อชมทิวทัศน์ วัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่นต่าง ๆ หรือท่องเที่ยวไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินบางครั้งเพื่อเป็นการไปเปลี่ยนบรรยากาศ และสถานที่พักอาศัย การท่องเที่ยวแบบนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ราคายอดนิยม สถานที่ท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจ และความสนใจของสถานที่ในแต่ละแห่ง

2. การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน

เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อพักผ่อนร่างกายและสมอง อาจเป็นการพักผ่อนหลังการเจ็บป่วย โดยจะใช้เวลาพักผ่อนให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ สถานที่ไปพักจะเลือกที่สงบ สะดวกสบาย อากาศบริสุทธิ์ เช่น ทะเล ป่า เขา ที่ห่างไกลเสียงอึกทึกครึกโครม

3. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรม

เป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย เป็นการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ทั้งในแง่มนุษย์วิทยาและสังคมวิทยา เช่น ชมโบราณสถาน ศิลปะ และการแสดงต่างๆ

4. การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา

การท่องเที่ยวแบบนี้มีจุดประสงค์ 2 ประการคือ ประการแรกเป็นการไปชมการแข่งขันกีฬาที่น่าสนใจ เช่น กีฬาเทนนิส ฟุตบอล ฯลฯ การแข่งขันกีฬาถึงจะมีการย้ายสถานที่แข่งขัน ก็ยังมีผู้ติดตามชมอยู่เสมอ ประการที่สอง เป็นการไปท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายซึ่งการท่องเที่ยวประเภทนี้ สถานที่ไปจะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า หรือ แล่นชายหาดทะเล เป็นต้น

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ การประชุม และการสัมมนา

เป็นลักษณะของการเดินทางไปเพื่อธุรกิจหรือสัมมนา ผู้ที่ไปมักจะแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้เพื่อการท่องเที่ยว และสิ่งที่เป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวคือต้องมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีสถานที่พักอาศัยหรือโรงแรม และระบบการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว รวมทั้งมีบริการที่ดีในการมาใช้บริการด้วย

6. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

คือการที่บุคคลไปต่างประเทศเพื่อศึกษาดูงาน หรือวิจัย หรือแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย และจะให้อยู่ในประเทศนั้นเป็นเวลานานนับเดือน รวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาภายในประเทศด้วย

ดังนั้น การท่องเที่ยวที่นำมาปรับใช้เป็นแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ หมายความว่า ความต้องการที่จะเดินทางไปยังถิ่นอื่นด้วยวัตถุประสงค์ของคนที่มีความพร้อมและด้วยความสมัครใจ

ประเภทของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวไว้ในคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวซึ่งเสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ออกเป็น 7 ประเภทคือ

1. ประเภทโบราณสถาน ได้แก่ พระราชวัง สิ่งก่อสร้างและอาคารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์
2. ประเภทศาสนสถาน ได้แก่ วัด อุโบสถ เจดีย์ เป็นต้น
3. ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ชายทะเล ป่าไม้ น้ำตก น้ำพุร้อน เป็นต้น
4. ประเภทศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น
5. ประเภทสถานเริงรมย์ ได้แก่ โรงละครและการแสดง ย่านกิจกรรมกลางคืน เป็นต้น
6. ประเภทอุตสาหกรรมและหัตถกรรม อาจเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ทำเครื่องเงิน เครื่องจักรสาน เป็นต้น
7. ประเภทอื่น ๆ ได้แก่ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนสนุก เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวถาวรตลอดปี อย่างสม่ำเสมอ หรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั่วคราวคือมีเป็นบางช่วงระยะเวลา

วรรณา วงษ์วานิช ได้ให้ความหมาย “ทรัพยากรการท่องเที่ยว” ว่าหมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งรวมถึงสถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึง วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น ประเพณี สงกรานต์ ประเพณีการแข่งขันเรือ เป็นต้น

วรรณา วงษ์วานิช ได้แบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Attractions)

ทรัพยากรประเภทนี้จะเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อาจจะสวยงามหรือแปลกประหลาด ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ สัตว์ป่า (Wildlife), ทิวทัศน์ (Scenery), สภาพภูมิอากาศ (Climate), ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (Natural Phenomenon)

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Manufactured Attractions)

จะมีลักษณะตรงข้ามกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเมืองใหญ่จะมีสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น สถานเริงรมย์ ศูนย์การค้า สวนสนุก โรงแรม แตกต่างกันไป บางเมืองจะมีสิ่งก่อสร้างเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ ตลอดจนศิลปะและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่น่าสนใจ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาใช้บริการ และมาท่องเที่ยวได้มากเช่นกัน

จังหวัดปราจีนบุรี จัดได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทั้งในด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ มีสถานที่ที่สำคัญทางโบราณคดีที่เก่าแก่มากมายหลายแห่งและมีคุณค่าต่อประวัติศาสตร์ของไทยมากมาย มีศิลปวัฒนธรรมไทย ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่ดี รวมทั้งเคยเป็นดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยทวารวดี และต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งการเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังที่นี่ก็ยังไม่ไกล โดยมีระยะทางประมาณ 200 กิโลเมตร ซึ่ง มีการคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็ว ถือว่าเป็นการเดินทางที่สะดวก สามารถขับรถไปเองได้กับครอบครัว หรือสามารถเดินทางไปโดยรถโดยสารประจำทาง หรือไปทางรถไฟได้

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องของภาครัฐบาล และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตลอดมา ถือว่าการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีความสำคัญมากในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ถือว่ารายได้ที่ได้จากธุรกิจท่องเที่ยวถือว่าเป็นรายได้หลักของประเทศไทย จะเห็นได้ว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 6.95 ล้านคน ในปี พ.ศ.2538 เป็น 7.44 ล้านคน ในปี พ.ศ.2539 และในปี พ.ศ.2546 ที่ผ่านมามีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาถึง 11.16 ล้านคน ทำให้มีรายได้เข้าประเทศมากถึงสามหมื่นห้าพันล้านบาท จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของประเทศ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมไทย และสินค้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาไทยออกไปสู่ให้ชาวโลกทั่วไปได้รู้จักประเทศไทยมากขึ้น รวมทั้งเป็นการทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับต่ออารยประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวนั้นมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและนำความเจริญไปสู่ชนบท

นิคม จารุมณี ได้สรุปบทบาทของการท่องเที่ยวในด้านการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจไว้ดังนี้ คือ

1. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา รายได้จากการท่องเที่ยวได้กลายเป็นรายได้ลำดับที่ 1 เมื่อเทียบกับ รายได้สินค้าออกอื่นๆ

2. รายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้มาในรูปของเงินตราต่างประเทศนี้ มีส่วนช่วยในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลยภาพการชำระเงิน เช่น ในปี พ.ศ.2527 การท่องเที่ยวทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ 27,317 ล้านบาทนั้น รายจ่ายจากการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยเป็นเงินเพียงประมาณ 7,208 ล้านบาท ส่วนที่เกินดุลนี้จึงมีส่วนช่วยแก้ไขการขาดดุลในด้านอื่นเป็นอย่างมาก

3. รายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง สร้างงาน สร้างอาชีพมากมายและเป็นการเสริมอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว เช่น การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือการผลิตอาหารไปจำหน่ายตามเมืองท่องเที่ยวต่าง ๆ ก็จะเป็นอาชีพเสริมที่ทำรายได้เพิ่มเป็นอย่างดี หรือประชาชนที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวก็อาจจะเป็นผู้นำเที่ยว(มัคคุเทศก์ท้องถิ่น)ด้วย

4. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างงาน สร้างอาชีพอย่างมากมาย และกว้างขวาง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ต้องใช้คนทำหน้าที่บริการ โดยเฉพาะในธุรกิจทางตรง เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น ส่วนธุรกิจทางอ้อมอาจเป็นอาชีพเสริม เช่น หัตถกรรมพื้นบ้าน การใช้เวลาว่างมารับจ้างก่อสร้างแหล่งท่องเที่ยว หรือมาฝึกเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และมาเป็นพนักงานบริการเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพอใจอย่างสูงในบริการ เพราะคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นเป็นผู้นำเที่ยวย่อมรู้จักแหล่งท่องเที่ยวได้ดีกว่ามัคคุเทศก์จากที่อื่น เป็นต้น

5. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางไปไหนก็จะต้องใช้จ่ายเงินตราเป็นค่าอาหาร ซื้อผลิตผลและผลิตภัณฑ์พื้นเมือง และหากพักแรมก็จะต้องใช้จ่ายเป็นค่าที่พัก เงินที่จ่ายออกไปนี้จะไม่ตกอยู่เฉพาะกับโรงแรม แต่กระจายออกไปสู่เกษตรกรรายย่อยต่าง ๆ เมื่อหัตถกรรมพื้นเมืองขายเป็นที่ระลึกได้ก็就会有การนำวัสดุพื้นบ้านมาประดิษฐ์เป็นของที่ระลึก แม้จะเป็นรายได้เล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อรวมกันเป็นปริมาณมาก ๆ ก็เป็นรายได้สำคัญ ซึ่งส่งผลต่อการกระตุ้นการผลิตหรือที่เรียกว่า Multiplier Effect ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ทำให้เกิดสินค้า OTOP ขึ้นมา ที่เรียกว่า “หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล”

6. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่าย อาจเรียกได้ว่าเป็น Limitless Industry เมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ

วรรณ วรชวานิช ได้กล่าวถึงบทบาทของการท่องเที่ยวที่มีต่อสังคมไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีระหว่างคนในท้องถิ่นหนึ่งกับอีกท้องถิ่นหนึ่ง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างความสามัคคีของคนในชาติได้เป็นอย่างดี
2. การท่องเที่ยวช่วยพัฒนาและยกระดับความเจริญของคนในท้องถิ่นนั้นให้สูงขึ้น
3. ก่อให้เกิดความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวจะมีลักษณะเป็นเมืองเปิดมีความสะดวกปลอดภัยและเจริญ เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวซึ่งยังผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย
4. การท่องเที่ยวเป็นการกระจายรายได้แก่เจ้าของท้องถิ่นนั้นอย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบสาธารณสุข และสาธารณูปโภคเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ย่อมอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น
5. การท่องเที่ยวช่วยให้มีสุขภาพทางกายและทางจิตที่ดี เนื่องจากได้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้พบเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ได้รับความรู้ความเพลิดเพลินเป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

จะเห็นได้จาก จากการที่รัฐบาลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีการพัฒนาเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการส่งเสริมพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนใกล้เคียง ทำให้ชาวบ้านโดยรอบมีฐานะและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเนื่องจากการมีรายได้เสริมจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวของเกาะช้าง ✕

วิวัฒนาการของการท่องเที่ยวในประเทศไทย

การท่องเที่ยวของประเทศไทยเริ่มแพร่หลายเมื่อประมาณ 40 กว่าปีที่ผ่านมา เริ่มจากปี พ.ศ.2503 อันเป็นปีที่ได้มีพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การการส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้นเพื่อทำหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศโดยต่อมาได้เปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การเดินทางท่องเที่ยวได้แพร่หลายไปยังกลุ่มชนทุกระดับอย่างรวดเร็วเนื่องจากการพัฒนาการคมนาคม โดยเฉพาะทางหลวงต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อเชื่อมต่อภาคต่าง ๆ ของประเทศทำให้เป็นปัจจัยสำคัญในการขยายการท่องเที่ยวออกไปอย่างกว้างขวางและกลายเป็นกิจกรรมของทุกชนชั้น

ปัจจัยที่ส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ คือ นโยบายและการสนับสนุนของรัฐบาล ความร่วมมือของผู้ประกอบการธุรกิจเอกชน และประชาชนชาวไทยการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนการโฆษณาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โครงการปีท่องเที่ยวไทยใน พ.ศ. 2530 ปีแห่งการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ใน พ.ศ.2537 มี AMAZING THAILAND ในปี พ.ศ.2541-2542 โครงการไทยเที่ยวไทย ในปี พ.ศ. 2544-5 และในปัจจุบันที่มีโครงการ UNSEEN IN THAILAND และโครงการต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ในบทนำ บทที่ 1 ประกอบกับการสนับสนุนให้คนไทยมีการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นซึ่งถือว่าเป็นการกระจายรายได้ออกสู่ทุกภูมิภาค ทำให้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลดีต่อ

การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอย่างมากโดยเฉพาะจังหวัดต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาคซึ่งมีลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นเป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างหลากหลายและแตกต่างกันออกไป

นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยว

นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของรัฐบาลปัจจุบัน

1. เร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประตูทางผ่านหลักของการท่องเที่ยวในภูมิภาค ซึ่งก่อให้เกิดการค้าขายระหว่างชายแดน และมีเงินตราเข้าประเทศไทยมากขึ้น
2. บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการประชุม การสัมมนา และการแสดงสินค้าของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่นการประชุม APEC ในเดือน ตุลาคม 2546
3. เร่งพัฒนา บุธนะ พื้นฟูมรดก และสินทรัพย์ทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมือง และนอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ และให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น
4. เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม เป็นต้น
5. เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัด การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง
6. จากนโยบายของรัฐบาลในชุดปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากโดยเน้นให้มีการพัฒนาในระดับรากหญ้า คือให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองให้มากยิ่งขึ้น

แนวความคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว

ทายาท กิตติกุล (2540 : 12) ได้กล่าวถึง ตลาดการท่องเที่ยว ซึ่งใช้แนวคิดทางการตลาด (Marketing concept) เพื่อค้นหาความต้องการของผู้บริโภค เพื่อที่จะได้ผลิตสินค้าทางการท่องเที่ยวในการบำบัดความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “ส่วนผสมทางการตลาด” (Marketing mix) หรือ “the four Ps” ตามแนวความคิดของแม็คคาร์ที (McCarthy . 1979 : 32) ได้กล่าวถึง การตอบสนองความต้องการและการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค

ส่วนผสมทางการตลาด ประกอบด้วย

1. ผลิตภัณฑ์ (Product)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2540 : 60) กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Product) ประกอบด้วยสินค้าทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม และบริการที่คาดว่าจะตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้ามากที่สุด

คริสโตเฟอร์ และแพลนท์ (Christopher ; & Plant. 1992 : 62) ได้กล่าวถึง สินค้าทางการท่องเที่ยวว่าเป็นสินค้าที่มีความยุ่งยากซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากประกอบด้วย สถานที่ (place) ได้แก่ สถานที่พักผ่อนในวันหยุด การบริการ (Service) ได้แก่ การบริการของนักท่องเที่ยว ห้องพักของโรงแรม การอำนวยความสะดวกอื่นๆ ในบางโอกาส ส่วนสินค้าทางการท่องเที่ยวก็สามารถจับต้องได้ เช่น สุราที่ขายในร้านค้าปลอดภาษี

มิดเดิลตัน (Middlton.1988 : 80) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของสินค้าทางการท่องเที่ยวว่ามีองค์ประกอบหลักอยู่ 5 องค์ประกอบ คือ

1. สิ่งดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว (Destination Attractions) เช่น สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรมและสังคม

2. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในสถานที่ท่องเที่ยว (Destination Facilities and Service) ได้แก่ ความพร้อมทางด้านที่พัก ความพร้อมทางด้านภัตตาคาร บาร์ และคาเฟ่ ความพร้อมทางการคมนาคมขนส่ง สถานที่เล่นกีฬา และสันทนาการ สถานที่จำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการอื่น ๆ

3. การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว (Accessibility of the Destination) อันได้แก่ สาธารณูปโภค หรือโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) พาหนะในการเดินทาง การบริการนักท่องเที่ยว และกฎระเบียบของรัฐบาล

4. ภาพพจน์ของสถานที่ท่องเที่ยว (Images of the Destination) เป็นภาพพจน์และความคาดหวังที่อยู่ในใจของผู้บริโภค ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ

5. ราคาที่ผู้บริโภคยินดีจ่าย (Price of the Consumer) เป็นผลรวมด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวค่าที่พัก และการเลือกกระดับการบริการ ซึ่งทำให้สินค้ามีความแตกต่างกัน

2. ราคา (Price)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2540 : 81) กล่าวว่า ราคา (Price) หมายถึง จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวต้องจ่ายตามมูลค่าของสินค้า และบริการที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเป็นผู้กำหนด

แม็คอินทอช และโกลด์เนอร์ (McIntosh ; & Goeldner. 1986 : 378-379) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายราคาของสินค้า และบริการทางการท่องเที่ยว ที่ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจะต้องพิจารณาซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพ ลักษณะเด่น วิธีการแจกจ่าย ต้นทุน

ในการแจกจ่าย และต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ตลอดจนขอบเขตของการแข่งขันทางการตลาด ลักษณะของตลาด ก่อให้เกิดความต้องการขององค์การ ฤดูกาลท่องเที่ยว ราคาที่ใช้ลดพิเศษเพื่อการส่งเสริมการขายและข้อที่ควรคำนึงทางด้านจิตวิทยาของนักท่องเที่ยว

3. สถานที่ หรือช่องทางการจัดจำหน่าย (Place or Distribution)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2540 : 94) กล่าวว่า ช่องทางการจัดจำหน่าย (Channel of / Distribution / Place) หมายถึง กลไก หรือ กระบวนการ หรือ ช่องทาง หรือ วิธี ที่จะทำให้สินค้าและบริการเคลื่อนย้าย เปลี่ยนมือ เปลี่ยนความเป็นเจ้าของจากผู้ผลิต จากสถาบันการค้าส่ง และสถาบันการค้าปลีก หรือพ่อค้าคนกลางไปสู่ผู้บริโภค หรือผู้ใช้อย่างสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัย ทำให้ธุรกิจสามารถบรรลุเป้าหมายทางการขายได้อย่างดี

แม็คอินทอส และโกลเดอร์ (McIntosh ; & Goldner. 1986 : 380-381) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจในเรื่องของช่องทางการจัดจำหน่ายว่ามีผลกระทบต่อดองค์ประกอบอื่น ๆ ของส่วนผสมทางการตลาด ดังนั้น ธุรกิจจะต้องเลือกช่องทางที่เหมาะสม และสอดคล้องกับส่วนผสมทางการตลาดอื่น ๆ

ระบบ การจัดจำหน่ายทางด้านทางท่องเที่ยว เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยว (Traveller) ที่เป็นผู้ซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว (The Suppliers of Travel Services) ซึ่งถือว่าเป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ได้แก่ บริษัทสายการบิน โรงแรม และบริษัทบริการรถเช่า เป็นต้น และต้องอาศัยคนกลาง (Intermediaries) ในการแนะนำสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว และข้อมูลต่าง ๆ ออกสู่ตลาด เพื่อให้เกิดการซื้อขายทางท่องเที่ยว ซึ่งคนกลางเหล่านั้น ได้แก่ บริษัทนำเที่ยวที่จัดบริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย (Tour Packagers) ตัวแทนขายปลีกทางการท่องเที่ยว (Retail Travel Agents) และช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยวแบบพิเศษ (Specialty Channelers) เช่น บริษัทนำเที่ยวที่รับจัดนำเที่ยวให้พนักงานของหน่วยงานต่าง ๆ บริษัทผู้ที่รับวางแผนจัดการประชุม สำนักงานประสานความร่วมมือด้านการเดินทาง สมาคมผู้บริหารธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ที่เป็นตัวแทนของโรงแรมที่ประสานงานกับบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2540 : 107) กล่าวว่า การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึงกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกระบวนการขายโดยบุคคล (Personal Selling) และไม่ใช่บุคคล (Non-Personal Selling) เข้าไปติดต่อลูกค้าเพื่อทำให้เกิดการซื้อขายสินค้าและบริการขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้สินค้าและบริการเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายไปยังผู้ให้มากที่สุด รวดเร็วที่สุด และมีผลกำไรตามที่ธุรกิจนั้นต้องการ

แม็คอินทอส และโกลเดอร์ (McIntosh ; & Goldner. 1986 : 382-388) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการส่งเสริมการตลาด คือ สร้างความต้องการท่องเที่ยวให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งจะ

กลายเป็นักท่องเที่ยวในอนาคตให้มาใช้บริการนำเที่ยว หรือมาท่องเที่ยวยังแหล่งที่ได้ทำการส่งเสริมการตลาด ซึ่งใช้วิธีการโฆษณา (Advertising) การขายโดยพนักงานขาย (Personal Selling) การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) การให้ข่าว (Publicity) กิจกรรมการส่งเสริมการขาย (Sales Promotion Activities) ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจ (Attract Attention) สร้างความสนใจ (Create Interest) สร้างความต้องการ (Create a Desire) และต้องให้เกิดการกระทำการซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Get Action)

The Four P's of the Marketing Mix

ภาพประกอบ 4 แสดงส่วนผสมทางการตลาด

ที่มา: The four P's ตามแนวคิดของ (McCarthy: 1979:32)

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การรับรู้ (Perception) ได้มีผู้ให้ความหมายดังต่อไปนี้

โมเวน และไมเนอร์ (ดารา ทีปะปาล. 2542 : 45 ; อ้างอิงจาก Mowen ; & Minor. 1998 : 63) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเปิดรับต่อข้อมูลข่าวสาร ตั้งใจรับข้อมูลนั้นและทำความเข้าใจความหมาย

แอสแซล (ดารา ทีปะปาล. 2542 : 45 ; อ้างอิงจาก Assael. 1998 : 84) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการซึ่งผู้บริโภคเลือกรับ จัดองค์ประกอบ และแปลความหมายสิ่งเร้าต่าง ๆ ออกมาเพื่อให้ความหมายเข้าใจได้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2543 : 635) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการซึ่งแต่ละบุคคลได้รับการเลือกสรร จัดระเบียบและตีความหมายข้อมูลด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การได้เห็น ได้กลิ่น ได้รสชาติ และได้รู้สึก

สถานที่ที่ใช้ในการจัดทำวิจัย

จังหวัดปราจีนบุรี

จังหวัดปราจีนบุรีเป็นจังหวัดที่มีชายแดนอยู่ทางทิศด้านตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 135 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 4,762 ตารางกิโลเมตร เคยเป็นดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยทวารวดี และต่อเนื่องมาจนถึงสมัยลพบุรีประมาณ 800 ปี ก่อนปรากฏหลักฐานเป็นซากเมืองโบราณที่เรียกว่า “เมืองศรีมโหสถ” ที่ตำบลโคกปึก อำเภอสรีมโหสถ และทางด้านทิศตะวันออกของเมืองศรีมโหสถ บริเวณบ้านโคกขวาง อำเภอศรีมหาโพธิยังพบชุมชนโบราณอายุร่วมสมัยเดียวกันกับเมืองศรีมโหสถ บริเวณซากเมืองโบราณเหล่านี้มีซากโบราณสถานที่ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและพบโบราณวัตถุต่าง ๆ ได้แก่ พระพุทธรูป เทวรูป เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือเครื่องใช้ประเภทสำริด กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป

ต่อมาศูนย์กลางความเจริญได้ย้ายมาตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงดังเช่นปัจจุบัน ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เรียกว่า “เมืองปราจีน” ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็ยังเรียกว่า “เมืองปราจีน” หรือ “มณฑลปราจีน” จวบจนในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดระเบียบการปกครองแผ่นดินตามแบบต่างประเทศ มณฑลปราจีนได้ถูกยุบเลิก คงมีฐานะเป็นเพียงหัวเมืองเมืองหนึ่ง ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่า “เมือง” เป็น “จังหวัด” จึงมีชื่อเรียกใหม่ว่า จังหวัดปราจีนบุรี

ตำบลบุรพราหมณ์ อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี

ตำบลบุรพราหมณ์ มีทรัพยากรป่าไม้ที่สมบูรณ์เป็นลักษณะพื้นที่ราบเชิงเขา มีเทือกเขาล้อมรอบ เนื่องจากอยู่ติดอุทยานแห่งชาติทับลาน เขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีต้นน้ำลำธารที่สำคัญ คือ ลำพวยธาร อ่างเก็บน้ำทับลาน น้ำตกบ่อทอง น้ำตกเวฬุวัน มีดินลานชั้นอยู่

ทั่วไปบริเวณหัวไร่ปลายนา ตำบลนี้เป็นทางผ่านของถนนที่จะเดินทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ,อุทยานทับลาน มีแหล่งท่องเที่ยว และรีสอร์ทจำนวนมาก

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติด จ.นครราชสีมา

ทิศใต้ ติด ต.ทุ่งโพธิ์ และ ต.แก่งดินสอ อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี

ทิศตะวันออก ติด จ.นครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติด ต.นาดี ต.ลำพันตา และ ต.สะพานหิน อ.นาดี จ.

ปราจีนบุรี

จำนวนประชากรของตำบล

ประชากรทั้งสิ้น 7,597 คน

มีสิทธิเลือกตั้ง 4,946 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำสวน / ทำไร่

อาชีพเสริม ผลิตภัณฑ์จากใบลาน (หมวก, กระเป๋า)

บ้านผางาม รีสอร์ท อ.นาดี จ. ปราจีนบุรี

บ้านผางาม รีสอร์ท ตั้งอยู่ที่ 201 หมู่ 4 ต.บุพราหมณ์ อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี อยู่ในตำบลบุพราหมณ์ ซึ่งเป็นตำบลที่ชาวบ้านท้องถิ่นใช้ชีวิตอยู่กับทะเลหมอกในทุกหน้าฝนและหน้าหนาวตลอดระยะเวลา 30 กว่าปีที่ผ่านมา เป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตคู่อยู่กับต้นลานซึ่งขึ้นอยู่เฉพาะอำเภอนี้เท่านั้น เพราะความที่มีลักษณะภูมิอากาศที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ จึงทำให้ที่นี่เป็นหนึ่งในไม่กี่แห่งของประเทศไทยที่ยังคงอยู่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 200 กิโลเมตรเศษๆ หรือ 2 ชั่วโมงครึ่งจากกรุงเทพฯ เท่านั้น ที่นี่ มีกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งมากมายให้เลือกเล่น เช่น การล่องแก่ง ปีนหน้าผาถือว่าเป็นจุดเด่นที่สุดเพราะว่าได้เคยมีการจัดงานแต่งงานที่หน้าผา ณ ที่แห่งนี้มาแล้ว เจ้าของกิจการซึ่งเป็นผู้มีใจรักในการปีนหน้าผามาก พายเรือคายัค ขี่จักรยานเสือภูเขา เป็นต้น ที่นี่เป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศดี สภาพแวดล้อมดี มีกิจกรรมมากมายที่น่าสนใจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาใช้บริการอีก

บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี

บ้านทะเลหมอก ตั้งอยู่เลขที่ 268 หมู่ 4 ต.บุพราหมณ์ อ.นาดี จ. ปราจีนบุรี เป็นสถานที่พักผ่อนสบาย ๆ สไตล์ล้านนา ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 200 กม. พบความมหัศจรรย์ของดินแดนทะเลหมอกท่ามกลางวงล้อมแห่งกลางขุนเขาและธรรมชาติที่สะอาดบริสุทธิ์ ของอุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และเขาแผงม้า ในรีสอร์ทมี

กิจกรรม จักรยานเสือภูเขา พายเรือคายัก โรยตัวจากหน้าผา ล่องแก่งหินเพิง (เฉพาะฤดูฝน) สระว่ายน้ำ เป็นต้น ที่นี้เป็นแหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่อย่างสวยงาม และก็ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่งจากกรุงเทพฯ เป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงมากในด้านของทะเลหมอก จึงเป็นที่ดึงดูดจิตใจของนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวที่นี่อีก

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ในจังหวัดปราจีนบุรี

รอกลอยฟ้า

เป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งประเภทหนึ่ง ที่ให้ผู้เล่นนั่งอยู่ในที่นั่งซึ่งผูกติดกับรอกและสลิงในระดับความสูงจากหอต่างระดับ โลดแล่นไปตามสลิงทอดยาวไปตามหุบเขา ระบบรอกเน้นความปลอดภัยพิเศษและเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญงาน กิจกรรมที่บ้านผางามนี้ จะเรียกว่า “ผางามลอยฟ้า”

กิจกรรม ร็อฟ ชาลเลนจ์ (Rope Challenge)

กิจกรรมที่มีด้านย่อยอีก 10 ด้านเชือก ทั้งในระดับล่างและระดับสูงที่ทำหยาบ ผูกทักษะ ไหวพริบและความกล้า รวมถึงค้นพบศักยภาพภายในตัวและเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทีมร่วมกัน (รับกลุ่มละ 8 คน ขึ้นไป) เหมาะสำหรับหมู่คณะท่องเที่ยว และจัดสัมมนา Walk Rally / Team Building สำหรับหน่วยงานทั่วไป มีเฉพาะที่บ้านผางาม

โรยตัวจากหน้าผา

การโรยตัวจากหน้าผาแห่งแรกในประเทศไทย กลางผาน้ำตกเวฬุวันความสูงจริง 60 ม. (ตึก 20 ชั้น) ดันดากับความงามของสองสายน้ำตกขนานข้างตลอดเส้นทาง เพิ่มความมั่นใจด้วยอุปกรณ์การโรยตัว/ปีนผาระดับโลกทุกชั้น และการดูแลอย่างใกล้ชิดจากทีมงานนักโรยตัวมืออาชีพ ที่พร้อมจะนำคุณไปสัมผัสความรู้สึกของการเป็นผู้พิชิตหน้าผาสูงอย่างแท้จริง

ล่องแก่งหินเพิง

ล่องแก่งในช่วงเดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน เหมาะที่สุด การล่องแก่งในสายน้ำ "แก่งหินเพิง" หนึ่งในลำน้ำที่ขึ้นชื่อในเรื่องของความแรงของสายน้ำ (ระดับ 3 - 5) และความตื่นเต้นที่สุดในประเทศไทย

ปีนหน้าผาจำลอง

ที่ได้รับความนิยมสูงสุด มาสู่หน้าผาจำลองแห่งแรกของภาคตะวันออก ณ จุดชมทิวทัศน์ที่สูงที่สุดกลางโอบเขาธรรมชาติ เรียนรู้กับหลักการและพื้นฐานจากการอบรมโดยเจ้าหน้าที่เฉพาะของบ้านผางาม ก่อนสัมผัสเกมส์กีฬาแห่งการวางแผน ทำทายและตัดสินใจเฉพาะหน้า

จักรยานเสือภูเขา

ชื่นชมธรรมชาติแห่งขุนเขา และแนวป่าอย่างแท้จริง กับการขี่จักรยานเสือภูเขาตามเส้นทางเลียบแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ด้วยเส้นทางต่างระดับที่เร้าใจในแบบ Cross-Country กับทุกเวลาแห่งความเพลิดเพลิน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

เบรานีส (Beranis. 1974: 1892-A) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมระหว่างปิดภาคเรียนว่า ทำให้เจตคติของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษระหว่างปิดภาคเรียนมีความต้องการจะไปอยู่ค่ายพักแรมหรือเดินทางท่องเที่ยวโดยให้ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมด้วย และพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษนี้ มีเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมดีขึ้นมาก และเชื่อว่าตนเองสามารถจำและเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เขาเรียนรู้อยู่ในโรงเรียนและในห้องเรียนได้ดีขึ้นด้วย แต่เจตคติเหล่านี้จะไม่ปรากฏกับนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้นในระหว่างปิดภาคเรียน

ชิตวูด (Chitwood. 1977: 2023-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของผู้เข้าค่ายอนุรักษ์สำหรับเยาวชน 4 ค่าย เพื่อศึกษาความรู้และเจตคติว่าเปลี่ยนไปหรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 50 คน ด้วยการให้ทำแบบทดสอบในสัปดาห์แรกของการฝึกอบรมวัดความรู้โดยแบบสำรวจความรู้ต่อสิ่งแวดล้อม และวัดความคิดเห็นโดยแบบวัดเจตคติ E K O S และ Q-short ซึ่งพัฒนาโดยผู้วิจัยและคณะ เมื่อทดสอบอีกครั้งในสัปดาห์สุดท้ายของการเข้าค่าย พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงความรู้และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้มีความสัมพันธ์กับคะแนนแบบวัดเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความแตกต่างของคะแนนระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีค่าน้อย เพศชายมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนความรู้มากกว่าเพศหญิงและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติที่ดีขึ้นมากกว่าเพศชาย

ยุง และ ฟลาวเวอร์ (ชูลีพร ไกรเวียง. 2531 : 48-49 ; อ้างอิงจาก Young ; & Flower. 1978) ได้ศึกษาเกี่ยวกับป่าสงวนในเมืองคุก (Cook Country Forest Preserve District) ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการป้องกันผลกระทบอันอาจเกิดจากการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อพื้นที่และลักษณะของป่าไม้ตามธรรมชาติ ซึ่งมีความเงียบสงบ และไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติใด ๆ ในพื้นที่ เช่น การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการนั่งนอนการ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะพักแรมในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติมากกว่า แต่สำหรับสิ่งที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการมากได้แก่บริการด้านความปลอดภัย และบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และพบว่า

นักทอ่งเที่ยวส่วนใหญ่ของสหรัฐอเมริกาทั้งในแถบตะวันออกและตะวันตก ต่างไม่เห็นด้วยกับการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ป่าเปลี่ยว และถ้ามีการเปลี่ยนแปลงก็ควรจะมีเพียงเล็กน้อย เช่น การตั้งแคมป์ควรมีลักษณะง่าย ๆ ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอที่จำเป็นเท่านั้น

สแตนฟอร์ด (Stanford, 1990 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยประชากรในการวิจัยประกอบด้วยผู้นำนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2 แห่งในฟลอริดา คือ Florida State University และ University of Florida ซึ่งวัดโดยแบบสำรวจกิจกรรมนักศึกษา (Student Activities Survey) โดยมีเพศ และสถานะการพักอาศัยเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนการพัฒนาของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่ศึกษามี 3 ด้าน คือ การสร้างเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ และความเป็นอิสระทางวิชาการโดยใช้แบบการวัดงานพัฒนาการและวิถีชีวิตใน 3 ด้านดังกล่าว เป็นเครื่องมือในการประเมินการพัฒนาของผู้นำนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าตามในการวิจัยคือ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าเมื่อแยกกลุ่มตามสถาบันพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบไม่เป็นองค์กร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์กร และการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนในกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์กรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะในกลุ่มตัวอย่างจาก Florida State University และไม่พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์กร หรือแบบไม่เป็นองค์กรกับความเป็นอิสระทางวิชาการ ในกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง เมื่อนำการถดถอยพหุคูณเข้ามาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์กรกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์กร หรือค่ารวมจาก 2 ค่านี้ สามารถทำนายการพัฒนาของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่าหรือไม่พบว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนในกลุ่มตัวอย่างจาก Florida State University เท่านั้น และในกลุ่มนี้พบว่า สัดส่วนของความแปรปรวนร่วมของการพัฒนาด้านการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนมากกว่า หากทำนายโดยใช้คะแนนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์กร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์กรมาทำนายร่วมกัน แต่เมื่อใส่ตัวแปรเพศและที่พักอาศัยเข้าไปในการวิเคราะห์ด้วย ผลปรากฏว่า ตัวแปร 2 ตัวนี้มีผลทางลบต่อข้อค้นพบที่เกิดขึ้นในการวิเคราะห์ตอนต้น

เซบาลอส ลาสคูเรน (Celballos Lascurain, 1998 : 111-112) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณอ่าวรอกซ์ เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย การศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการบริเวณอำเภออรัญ เมือง ชิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย จำนวน 240 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอัตราส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่มีผลต่อ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ คือ ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือสุขภาพสิ่งแวดล้อมระดับการศึกษาและการให้คุณค่าต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีผลต่อความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยูน, เซมอก (Yoon, Semok. 2000) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการวางแผนการท่องเที่ยว เพื่อการปรับปรุงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว (A Study of Pleasure Trip Planning Behavior with Implications for Improved Tourism Promotion) พบว่า การใช้การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ของนักการตลาด มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการวางแผนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวชาว มิชิแกน จำนวน 68% มีการตัดสินใจและวางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวล่วงหน้า 1 เดือน และ ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำการส่งเสริมการตลาด คือ ช่วงต้นเดือน ซึ่งจะได้ผลดีกว่าช่วง ปลายเดือน

งานวิจัยในประเทศ

สลักฤทัย เตียวตระกูล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษานักท่องเที่ยวเมืองพัทยา มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหาดพัทยา ศึกษา ถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา และศึกษาถึงแต่ละปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการกำหนดระดับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวมากน้อยแค่ไหน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพบริเวณหาดเมืองพัทยา ส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ ได้แก่ความสะอาดของหาดทราย ความสะอาดของน้ำทะเล ความสะดวกของที่จอดรถ ความ สะดวกของห้องน้ำและห้องอาบน้ำจัด ปริมาณถังขยะ จำนวนแผ่นป้ายสื่อความหมาย และการ ปลูกสร้างอาคารเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากมีความพึง พพอใจในเรื่องความกว้างของชายหาดและความเหมาะสมของแสงแดด สิ่งที่นักท่องเที่ยวไม่พึง พพอใจคือในเรื่องความขรุขระของทราย ความสะอาดของชายหาด ความสะอาดของน้ำทะเล และความตื้นลึกของน้ำทะเล ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยมีความพึงพอใจในเรื่องดังกล่าวมาก ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่ที่มีอายุมาก ดังนั้น นักท่องเที่ยวที่มี อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ที่ อยู่อาศัย และประสบการณ์การเที่ยวชายหาดต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณ หาดเมืองพัทยาแตกต่างกัน

สิรินาถ นุชชัยเหล็ก (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่และภูเก็ต พบว่านักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางไปยังภูเก็ตมากกว่าเชียงใหม่ เนื่องจากเชียงใหม่มีการพัฒนาความเป็นอยู่สูงอย่างรวดเร็ว จนเกิดความสูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และยังประสบปัญหาต่อเนื่องอีก ได้แก่ ปัญหาการจราจรติดขัด ส่วนที่สองเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งทางด้านบวกและด้านลบกับภูมิสำเนา ผลปรากฏว่าในจังหวัดเชียงใหม่ปัจจัยทางด้านบวกในด้านวัฒนธรรม และประเภทที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น และปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอ มีความสัมพันธ์กับภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่วนจังหวัดภูเก็ต ปัจจัยทางด้านบวกในด้านสภาพอากาศที่ดี ความเป็นมิตรและอบอุ่น สิ่งแวดล้อมที่ดี และการอาบแดด ปัจจัยทางด้านลบในด้านปัญหาอาชญากรรม และปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอ มีความสัมพันธ์กับภูมิสำเนาที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

วิทยา เกียรติวิวัฒน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก พบว่า นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับปานกลาง อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ความชื่นชอบ กิจกรรมการท่องเที่ยว การรับรู้ข่าวสารและการเข้าร่วมกิจกรรมทางสิ่งแวดล้อม มีผลต่อความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ระดับ .01 ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ สมรส แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว พาหนะในการเดินทาง กลุ่มบุคคลที่เดินทางด้วย สถานที่พักแรม และประสบการณ์ การท่องเที่ยวอำเภออุ้มผาง มีผลต่อความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะมีการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้องและมีการจัดกิจกรรมทางสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บรรจบพร สุนรัตนกุล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาสรุปได้ว่าผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว 4 ด้าน ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศประกอบอื่น ๆ และด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ประเภทที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการมากที่สุด คือแพพัก งานประเพณีและวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจคือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางในจังหวัดกาญจนบุรี คือรถยนต์ส่วนตัว แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางมากที่สุด คือ น้ำตกเอราวัณ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ จุดที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านบรรยากาศด้าน

จิตใจ พบว่ามูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีมากที่สุด คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับมาก คือ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ด้านบรรยากาศประกอบอื่น ๆ พบว่า แหล่งข้อมูลของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวได้รับคือ ประสบการณ์จากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก ของฝาก มีความเหมาะสม ส่วนในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับมาก คือ เล่นน้ำตก ด้านส่วนผสมทางการตลาดพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับมาก คือ ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

อุษณีย์ ศรีภูมิ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ผลการศึกษารูปได้นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งในระดับดีมาก ในเรื่องของความสะดวกในการเดินทาง ความสะดวกในการผ่านเข้าออก ความสวยงามของสภาพแวดล้อม การรักษาความปลอดภัยในระดับค่อนข้างดี การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ และการจัดจำหน่ายของที่ระลึก ความคิดเห็นต่อกิจกรรมทัศนศึกษาที่ได้ไปเยี่ยมชมโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เรียงลำดับตามความคิดเห็นในเชิงบวก ดังนี้ การเยี่ยมชมศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล กิจกรรมค่ายพักแรม อาคารพิพิธภัณฑ์ห้วยขาแข้ง การเยี่ยมชมศูนย์อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล การทัศนศึกษาบริเวณอ่าวห้วยขาแข้งและกิจการสโมสรเรือใบ สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยด้านอายุ และระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกันส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อาชีพ รายได้ ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศศิธร สามารด (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน/รับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท มากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว สถานที่พักแรมคือโรงแรม ใช้เวลาว่างช่วงวันหยุดตามเทศกาลในการเดินทางมาท่องเที่ยว ประเภทกิจกรรมที่ชอบ การดำน้ำ/ชมปะการัง จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายมากที่สุดคือ 4,001-5,000 บาท และสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวน 1 ครั้ง ในระยะเวลา 3 ปี ใช้เวลาอยู่ในจังหวัดกระบี่ประมาณ 3-5 วัน และส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีความตั้งใจว่าในอนาคตจะมาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่แน่นอน นักท่องเที่ยวพึงพอใจอย่างมากในด้านสถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงามมีเอกลักษณ์และพึงพอใจอย่างมากต่อหมู่เกาะพีพี ผลการทดสอบความแตกต่าง นักท่องเที่ยวที่มีอายุ อาชีพ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวต่อจังหวัดกระบี่แตกต่างกัน และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้แตกต่างกัน มี

ความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุง และความตั้งใจในการมาเที่ยวในอนาคต แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่แตกต่างกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ พาหนะในการเดินทาง และสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงแตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านสถานที่แตกต่างกัน

พัชรา ลามลือชัย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าคา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักท่องเที่ยวเพศหญิงมาเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และตลาดน้ำท่าคา มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่ อายุ ระหว่าง 15-24 ปี สถานภาพโสด การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือปวช. อาชีพเป็นพนักงานเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 6,500 บาท ลักษณะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และตลาดน้ำท่าคา มีความคล้ายคลึงกัน โดยพบว่า ส่วนใหญ่ ต้องการพักผ่อน เป็นแรงจูงใจในการท่องเที่ยว มีโอกาสท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ นักท่องเที่ยวจะร่วมเดินทางกับครอบครัวมากที่สุด โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลข่าวสารของตลาดน้ำดำเนินสะดวกมากกว่าตลาดน้ำท่าคา และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุด คือ โทรทัศน์ นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และตลาดน้ำท่าคาอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวกให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นมากที่สุด ส่วนตลาดน้ำท่าคาให้ความสำคัญกับสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนตลาดน้ำมากที่สุด และด้านการจัดการบริการทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวกและตลาดน้ำท่าคาให้ความสำคัญเหมือนกัน คือผู้ขายควรมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีและไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เฉพาะใน บ้านผางาม รีสอร์ท และ บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 45,000 คน เมื่อปี พ.ศ. 2546 (นายบุญชัย ขวัญพล. สัมภาษณ์. 2547)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการท่องเที่ยวกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยกำหนดขนาดของกลุ่มโดยเทียบจากตารางประมาณการของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan. 1970 : 608) ได้จำนวน 382 คน ผู้วิจัยขอทำวิจัยจำนวน 400 คน โดยวิธีเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีบังเอิญ (Accidental Sampling)

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 20-50 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง(Quota Sampling)

กลุ่มตัวอย่าง บ้านผางามรีสอร์ท	จำนวน 200 คน
กลุ่มตัวอย่าง บ้านทะเลหมอก	จำนวน 200 คน
รวมนักท่องเที่ยวที่สุ่มตัวอย่าง	จำนวน 400 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือประกอบการวิจัย คือ แบบสอบถาม ในแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 คำถามวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม ได้แก่ การท่องเที่ยว การป็นหน้าผา ขี่จักรยานเสือภูเขา นักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ณ บ้านผางาม รีสอร์ท อ.นาดี จังหวัดปราจีนบุรี และ บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท อ.นาดี จังหวัดปราจีนบุรี

โดยใช้แบบวัดที่มีการประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผลโดยอิงเกณฑ์ (Criteria Reference) หาค่าเฉลี่ยเมื่อทำการวิเคราะห์แปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9) คือ

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
3.67-5.00	มาก
2.34-3.66	ปานกลาง
1.00-2.33	น้อย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง การท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยว การติดต่อสื่อสาร จากแหล่งข้อมูล
2. รวบรวมเอกสารสาระและเนื้อหาต่าง ๆ ได้จากงานเอกสารงานวิจัย และจากการสัมภาษณ์ เพื่อมาสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมาย
3. สร้างเครื่องมือตามความมุ่งหมาย โดยอาศัยกรอบแนวคิด จากการศึกษาตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว เสนอต่อประธาน กรรมการ ผู้ควบคุมปริญญา นิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity of Content)

5. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอต่อประธานและกรรมการ ผู้ควบคุมปริญาานิพนธ์อีกครั้ง แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 40 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

7. ปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบแล้ว นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปลองใช้ (Try out) กับกลุ่มบุคคล นักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ จำนวน 40 คน แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 218 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951)

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ต่อกลุ่มสถานประกอบการทั้งสองแห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล นัดแนะวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล

2. ดำเนินการใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ด้วยตนเองในเดือน มกราคม 2548 และเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจำนวน 400 ชุด

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนมา มาตรวจสอบความสมบูรณ์ที่ถูกต้องแล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. หาค่าร้อยละจากแบบสอบถามตอนที่ 1 คือ สภาพข้อมูลส่วนตัว โดยทั่วไปของตัวแปรอิสระ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งที่เป็นรายข้อและรายด้าน
4. ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1. ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ ใช้กับแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 34-35)
 - 1.3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ ใช้กับแบบสอบถาม (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 65)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 2.1. การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity of Content) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน วิเคราะห์ออกมาในเชิงปริมาณหรือตัวเลขได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการ (IC) เป็นรายข้อเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่า
 - 2.2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 218 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 หรือ $\alpha = 0.8889$
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1. ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ
 - 3.2. ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD (Least Significant Different ' s Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยแบ่งวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ 3 ขั้นตอน และเพื่อให้เกิดความหมายที่ตรงผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ และ อักษรในการวิเคราะห์ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F – distribution)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ(Degrees of Freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปตารางประกอบความเรียงโดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยแจกแจงความถี่เป็นคำร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามตัวแปร ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม ด้านการบริหารจัดการ ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยแจกแจงความถี่เป็นคำร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ตามตัวแปร เพศ อายุ โดยทดสอบค่าที (t-test) ส่วนระดับการศึกษา รายได้ โดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง เมื่อผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญการสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของแอลเอสดี (LSD)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ดังแสดงผลตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และสถานที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี

ตัวแปร		จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	217	54.30
	หญิง	183	45.80
	รวม	400	100.00
อายุ	20 – 35 ปี	313	78.30
	36 – 50 ปี	87	21.80
	รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	37	9.30
	ปริญญาตรี	309	77.30
	สูงกว่าปริญญาตรี	54	13.50
	รวม	400	100.00
รายได้	ไม่เกิน 5,000 บาท	7	1.80
	5,001 – 10,000 บาท	107	26.80
	10,001 – 15,000 บาท	181	45.30
	มากกว่า 15,000 บาท	105	26.30
	รวม	400	100.00
สถานที่เข้าร่วมกิจกรรม	บ้านผางามรีสอร์ท	200	50.00
	บ้านทะเลหมอกรีสอร์ท	200	50.00
	รวม	400	100.00

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน แสดงว่า ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างเป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 54.30 และเป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.80

ในส่วนของ อายุ แสดงว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 20 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.30 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 36 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.80

การศึกษา แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างนี้ส่วนใหญ่แล้วมีการในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.30 รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 13.50 และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.30

รายได้ แสดงว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.30 รองลงมา คือกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.80 และในกลุ่มรายได้ที่มากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.30 และที่น้อยที่สุด คือกลุ่มที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.80

สถานที่ในการจัดกิจกรรม แสดงว่า นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ บ้านผางามรีสอร์ท และ ทะเลหมอกรีสอร์ท จำนวน สถานที่ละ 200 คน คือคิดเป็นร้อยละ 50

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามตัวแปร ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม ด้านการบริหารจัดการ ด้าน ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยแจกแจงความถี่เป็นค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ดังตารางที่ 2-8

ตาราง 2 จำนวน ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรม นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	จำนวน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เดินทางไปมาสะดวก	400	59	179	159	3	0
ร้อยละ	100.00	14.75	44.75	39.75	0.75	0.00
2. สถานที่สะอาด	400	59	200	116	25	0
ร้อยละ	100.00	14.75	50.00	29.00	6.25	0.00
3. มีบรรยากาศดี	400	55	241	94	10	0
ร้อยละ	100.00	13.75	60.25	23.50	2.50	0.00
4. มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม	400	84	172	96	48	0
ร้อยละ	100.00	21.00	43.00	24.00	12.00	0.00
5. มีอากาศที่บริสุทธิ์	400	64	179	141	16	0
ร้อยละ	100.00	16.00	44.75	35.25	4.00	0.00
6. การจัดวางตำแหน่งแผนผังเป็นระเบียบ	400	53	185	122	40	0
ร้อยละ	100.00	13.25	46.25	30.50	10.00	0.00
รวม	2400	374	1156	728	142	0
คิดเป็นร้อยละ	100.00	15.58	48.17	30.33	5.92	0.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยรวม นักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.17

ตาราง 3 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์	จำนวน ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. มีเครื่องหมายบอกแหล่งกิจกรรมที่ชัดเจน	400	0	27	173	143	57
ร้อยละ	100.00	0.00	6.75	43.25	35.75	14.25
2. มีการออกแบบอุปกรณ์ที่เหมาะสม	400	0	55	190	127	28
ร้อยละ	100.00	0.00	13.75	47.50	31.75	7.00
3. อุปกรณ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน	400	16	167	156	59	2
ร้อยละ	100.00	4.00	41.75	39.00	14.75	0.50
4. อุปกรณ์มีความปลอดภัย	400	38	164	159	39	0
ร้อยละ	100.00	9.50	41.00	39.75	9.75	0.00
5. มีห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดเพียงพอ	400	22	251	115	12	0
ร้อยละ	100.00	5.50	62.75	28.75	3.00	0.00
6. ที่รองรับขยะเพียงพอ เหมาะสม	400	29	233	130	8	0
ร้อยละ	100.00	7.25	58.25	32.50	2.00	0.00
รวม	2,400	105	897	923	388	87
คิดเป็นร้อยละ	100.00	4.38	37.38	38.46	16.17	3.63

จากตาราง 3 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.46

ตาราง 4 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินงานกิจกรรม

ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินงานกิจกรรม	จำนวน ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านกิจกรรม เพียงพอ	400	99	239	44	18	0
ร้อยละ	100.00	24.75	59.75	11.00	4.50	0.00
2. เจ้าหน้าที่เต็มใจให้บริการ	400	66	200	114	20	0
ร้อยละ	100.00	16.50	50.00	28.50	5.00	0.00
3. เจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญใน การดำเนินงานกิจกรรม	400	24	195	152	29	0
ร้อยละ	100.00	6.00	48.75	38.00	7.25	0.00
4. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการปฏิบัติ กิจกรรมอย่างเหมาะสม	400	16	174	175	35	0
ร้อยละ	100.00	4.00	43.50	43.75	8.75	0.00
5. เจ้าหน้าที่สร้างบรรยากาศในการเข้า ร่วมกิจกรรมได้ดี	400	13	80	202	51	54
ร้อยละ	100.00	3.25	20.00	50.50	12.75	13.50
รวม	2,000	218	888	687	153	54
คิดเป็นร้อยละ	100.00	10.90	44.40	34.35	7.65	2.70

จากตาราง 4 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ
กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินงานกิจกรรม โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึง
พอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 44.40

ตาราง 5 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	จำนวน ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ชนิดของกิจกรรมมีความเหมาะสม	400	16	185	146	53	0
ร้อยละ	100.00	4.00	46.25	36.50	13.25	0.00
2. ตารางกิจกรรมมีความเหมาะสม	400	86	47	104	126	37
ร้อยละ	100.00	21.50	11.75	26.00	31.50	9.25
3. ช่วงระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม	400	202	138	26	25	9
ร้อยละ	100.00	50.50	34.50	6.50	6.25	2.25
4. ราคาค่าบริการมีความเหมาะสม	400	209	143	47	1	0
ร้อยละ	100.00	52.25	35.75	11.75	0.25	0.00
5. มีบริการส่วนลด	400	140	161	96	3	0
ร้อยละ	100.00	35.00	40.25	24.00	0.75	0.00
6. ค่าบริการสะดวก รวดเร็ว	400	198	153	39	10	0
ร้อยละ	100.00	49.50	38.25	9.75	2.50	0.00
7. มีมาตรการด้านความปลอดภัยเหมาะสม	400	0	8	37	123	232
ร้อยละ	100.00	0.00	2.00	9.25	30.75	58.00
8. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมมีความปลอดภัย	400	31	180	161	20	8
ร้อยละ	100.00	7.75	45.00	40.25	5.00	2.00
9. ประชาสัมพันธ์ดึงดูดความสนใจ	400	32	239	94	21	14
ร้อยละ	100.00	8.00	59.75	23.50	5.25	3.50
10. การให้ข้อมูล แนะนำกิจกรรมชัดเจน	400	65	227	94	13	1
ร้อยละ	100.00	16.25	56.75	23.5	3.25	0.25
รวม	4,000	979	1,481	844	395	301
คิดเป็นร้อยละ	100.00	24.48	37.03	21.10	9.88	7.53

จากตาราง 5 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านการบริหารจัดการโดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.03

ตาราง 6 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรม
 นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามตัวแปร ด้านประโยชน์และคุณค่าของ
 กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

ด้านประโยชน์และการคุณค่าของ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	จำนวน		ระดับความพึงพอใจ			
	ร้อยละ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วม	400	75	253	51	21	0
ร้อยละ	100.00	18.75	63.25	12.75	5.25	0.00
2. ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ	400	119	180	99	2	0
ร้อยละ	100.00	29.75	45.00	24.75	0.50	0.00
3. สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น เพลิดเพลิน	400	52	266	56	16	10
ร้อยละ	100.00	13.00	66.50	14.00	4.00	2.50
4. รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	400	2	250	148	0	0
ร้อยละ	100.00	0.50	62.50	37.00	0.00	0.00
5. ได้ประสบการณ์ที่แปลกใหม่	400	2	250	148	0	0
ร้อยละ	100.00	0.50	62.50	37.00	0.00	0.00
6. ได้รับความรู้เข้าใจศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น	400	92	145	106	41	16
ร้อยละ	100.00	23.00	36.25	26.50	10.25	4.00
7. ได้พัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคมและ สติปัญญา	400	31	99	178	88	4
ร้อยละ	100.00	7.75	24.75	44.50	22.00	1.00
8. เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์	400	15	119	149	110	7
ร้อยละ	100.00	3.75	29.75	37.25	27.5	1.75
รวม	3,200	388	1,562	935	278	37
คิดเป็นร้อยละ	100.00	12.13	48.81	29.22	8.69	1.16

จากตาราง 6 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ
 กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านประโยชน์และการคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง
 โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.81

ตาราง 7 ค่าความถี่ ร้อยละ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ
กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมใน ด้านแหล่งกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านบริหารจัดการ และด้านประโยชน์และคุณค่า

ความพึงพอใจ	จำนวน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการ						
กลางแจ้ง	400	41	219	140	0	0
ร้อยละ	100.00	10.25	54.75	35.00	0.00	0.00
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์	400	0	152	208	40	0
ร้อยละ	100.00	0.00	38.00	52.00	10.00	0.00
3. ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม	400	17	204	152	27	0
ร้อยละ	100.00	4.25	51.00	38.00	6.75	0.00
4. ด้านการบริหารจัดการ	400	3	245	152	0	0
ร้อยละ	100.00	0.75	61.25	38.00	0.00	0.00
5. ด้านประโยชน์และคุณค่าของ						
กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	400	2	218	180	0	0
ร้อยละ	100.00	0.50	54.50	45.00	0.00	0.00
รวมความถี่	2,000	63	1,038	832	67	0
คิดเป็นร้อยละ	100.00	3.15	51.90	41.60	3.35	0.00

จากตาราง 7 แสดงว่า ความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับในระดับ
มาก คิดเป็นร้อยละ 51.90

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจทางด้านกิจกรรม
 นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

(n = 400)

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง			
1. เดินทางไปมาสะดวก	3.74	0.711	มาก
2. สถานที่สะอาด	3.73	0.786	มาก
3. มีบรรยากาศดี	3.85	0.672	มาก
4. มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม	3.73	0.927	มาก
5. มีอากาศที่บริสุทธิ์	3.73	0.774	มาก
6. การจัดวางตำแหน่งแผนผังเป็นระเบียบ	3.63	0.837	ปานกลาง
รวม	3.73	0.785	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก / อุปกรณ์			
7. มีเครื่องหมายบอกแหล่งกิจกรรมที่ชัดเจน	2.43	0.816	ปานกลาง
8. มีการออกแบบอุปกรณ์ที่เหมาะสม	2.68	0.796	ปานกลาง
9. อุปกรณ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน	3.34	0.794	ปานกลาง
10. อุปกรณ์มีความปลอดภัย	3.50	0.798	ปานกลาง
11. มีห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดเพียงพอ	3.71	0.615	มาก
12. ที่รองรับขยะเพียงพอ เหมาะสม	3.71	0.627	มาก
รวม	3.23	0.741	ปานกลาง
ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม			
13. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านกิจกรรมเพียงพอ	4.05	0.733	มาก
14. เจ้าหน้าที่เต็มใจให้บริการ	3.78	0.777	มาก
15. เจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญในการดำเนินกิจกรรม	3.54	0.718	ปานกลาง
16. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเหมาะสม	3.43	0.708	ปานกลาง
17. เจ้าหน้าที่สร้างบรรยากาศในการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างดี	2.87	0.991	ปานกลาง
รวม	3.53	0.785	ปานกลาง
ด้านการบริหารจัดการ			
18. ชนิดของกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.41	0.767	ปานกลาง
19. ตารางกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.05	1.290	ปานกลาง
20. ช่วงระยะเวลาในการดำเนินมีความเหมาะสม	4.25	0.982	มาก
21. ราคาค่าบริการมีความเหมาะสม	4.40	0.701	มาก
22. มีบริการส่วนลด	4.10	0.783	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
23. ชำระค่าบริการสะดวก รวดเร็ว	4.35	0.757	มาก
24. มีมาตรการด้านความปลอดภัยเหมาะสม	1.55	0.744	น้อย
25. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมมีความปลอดภัย	3.52	0.791	ปานกลาง
26. ประชาสัมพันธ์ดึงดูดความสนใจ	3.64	0.842	ปานกลาง
27. การให้ข้อมูล แนะนำกิจกรรมชัดเจน	3.86	0.728	มาก
รวม	3.61	0.838	ปานกลาง
ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง			
28. มีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วม	3.96	0.724	มาก
29. ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ	4.04	0.752	มาก
30. สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น เพลิดเพลิน	3.84	0.793	มาก
31. รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	3.64	0.492	ปานกลาง
32. ได้ประสบการณ์ที่แปลกใหม่	3.64	0.492	ปานกลาง
33. ได้รับความรู้เข้าใจศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.64	1.067	ปานกลาง
34. ได้พัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา	3.16	0.891	ปานกลาง
35. เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์	3.06	0.889	ปานกลาง
รวม	3.62	0.763	ปานกลาง
รวมทุกด้านของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.54	0.782	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในทุกด้านของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.782) และเมื่อพิจารณาในรายด้านที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก คือ ในด้านแหล่งนันทนาการกลางแจ้งมีบรรยากาศดี ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.785)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของ
 นักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ตามตัวแปร เพศ อายุ
 โดยทดสอบค่าที (t-test) ส่วนการศึกษา รายได้ โดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) นำเสนอในรูป
 ตารางประกอบความเรียง เมื่อผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึง
 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของแอลเดสดี (LSD) ดังตาราง 9-15

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม
 นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	ชาย n=217		หญิง n=183		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง	3.73	0.587	3.74	0.549	-0.202	.840
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.22	0.515	3.24	0.494	-0.485	.628
3. ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม	3.54	0.569	3.52	0.637	0.345	.735
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.64	0.354	3.57	0.372	1.804	.072
5. ด้านประโยชน์และคุณค่าของ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.58	0.346	3.65	0.332	-2.117*	.035
รวม	3.54	0.347	3.54	0.355	-0.124	.901

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม
 นันทนาการกลางแจ้งที่ จังหวัดปราจีนบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1
 แต่ในด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง พบว่าหญิงมีความพึงพอใจ
 มากกว่าชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อการกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอายุ

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	20 – 35 ปี		36 – 50 ปี		t	p
	n= 313		n=87			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.72	0.567	3.77	0.579	-0.665	.506
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.22	0.501	3.23	0.521	-0.178	.859
3. ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม	3.51	0.594	3.58	0.625	-0.920	.358
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.60	0.362	3.61	0.369	-0.162	.871
5. ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.61	0.339	3.61	0.349	0.131	.896
รวม	3.54	0.342	3.56	0.381	-0.591	.585

จากตาราง 10 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมุติฐานข้อ 2

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามการศึกษา

กิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง	ต่ำกว่าปริญญาตรี n = 37			ปริญญาตรี n = 309			สูงกว่าปริญญาตรี n = 54		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ พึง พอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ พึง พอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ พึง พอใจ
1. ด้านแหล่งกิจกรรม									
นันทนาการกลางแจ้ง	3.81	0.660	มาก	3.74	0.634	มาก	3.80	0.562	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			ปาน			ปาน			ปาน
	3.24	0.548	กลาง	3.29	0.633	กลาง	3.26	0.705	กลาง
3. ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนิน			ปาน			ปาน			ปาน
กิจกรรม	3.41	0.798	กลาง	3.54	0.661	กลาง	3.52	0.746	กลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ			ปาน			ปาน			ปาน
	3.61	0.657	กลาง	3.54	0.621	กลาง	3.64	0.588	กลาง
5. ด้านประโยชน์และคุณค่าของ			ปาน			ปาน			ปาน
กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.49	0.559	กลาง	3.64	0.493	กลาง	3.63	0.487	กลาง
รวม			ปาน			ปาน			ปาน
	3.38	0.545	กลาง	3.57	0.502	กลาง	3.59	0.496	กลาง

จากตาราง 11 แสดงว่า นักท่องเที่ยวในแต่ละระดับการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เท่านั้นที่นักท่องเที่ยว ทั้ง 3 ระดับการศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ต่อการจัด
กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา

	แหล่งของ	df	SS	MS	F	p
กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	ความแปร ปรวน					
1. ด้านแหล่งกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.014	0.007	0.022	.978
นันทนาการกลางแจ้ง	ภายในกลุ่ม	397	129.385	0.326		
	รวม	399	129.400			
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.494	0.247	0.967	.381
	ภายในกลุ่ม	397	101.352	0.255		
	รวม	399	101.845			
3. ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนิน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.773	0.387	1.071	.344
กิจกรรม	ภายในกลุ่ม	397	143.230	0.361		
	รวม	399	144.003			
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.073	0.037	0.277	.759
	ภายในกลุ่ม	397	52.722	0.133		
	รวม	399	52.796			
5. ด้านประโยชน์และคุณค่า	ระหว่างกลุ่ม	2	0.468	0.234	2.021	.134
ของกิจกรรมนันทนาการ	ภายในกลุ่ม	397	45.928	0.116		
กลางแจ้ง	รวม	399	46.396			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.157	0.079	0.639	.529
	ภายในกลุ่ม	397	48.821	0.123		
	รวม	399	48.978			

จากตาราง 12 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการ
จัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามรายได้

(n = 400)

รายได้	แหล่ง กิจกรรม	สิ่งอำนวยความสะดวก	เจ้าหน้าที่ กิจกรรม	บริหาร จัดการ	ประโยชน์ และคุณค่า	รวม
ไม่เกิน 5,000 บาท						
$\bar{X}$	3.86	3.29	3.71	3.44	3.57	3.67
S.D.	0.900	0.488	0.951	0.695	0.535	0.472
5,001 –10,000 บาท						
$\bar{X}$	3.67	3.22	3.42	3.51	3.50	3.58
S.D.	0.626	0.634	0.701	0.647	0.521	0.512
10,001 –15,000 บาท						
$\bar{X}$	3.75	3.29	3.55	3.53	3.69	3.42
S.D.	0.651	0.612	0.645	0.625	0.478	0.527
มากกว่า15,000 บาท						
$\bar{X}$	3.84	3.31	3.59	3.67	3.67	3.29
S.D.	0.557	0.684	0.716	0.571	0.494	0.491

จากตาราง 13 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและมาก และพบว่าในด้านสถานที่ นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มอาชีพมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งหมด

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้

	แหล่งของ	df	SS	MS	F	P
กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	ความแปร ปรวน					
1. ด้านแหล่งกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.229	0.410	1.266	.286
นันทนาการกลางแจ้ง	ภายในกลุ่ม	396	128.170	0.324		
	รวม	399	129.400			
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	3	0.788	0.263	1.029	.379
	ภายในกลุ่ม	396	101.057	0.255		
	รวม	399	101.845			
3. ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนิน กิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.572	0.524	1.457	.226
	ภายในกลุ่ม	396	142.431	0.360		
	รวม	399	144.003			
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.734	0.245	1.860	.136
	ภายในกลุ่ม	396	52.062	0.131		
	รวม	399	52.796			
5. ด้านประโยชน์และคุณค่า ของกิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง	ระหว่างกลุ่ม	3	3.203	1.068	9.789*	.000
	ภายในกลุ่ม	396	43.192	0.109		
	รวม	399	46.396			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.111	0.370	3.064*	.028
	ภายในกลุ่ม	396	47.867	0.121		
	รวม	399	48.978			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี มีความพึงพอใจในกิจกรรมโดยรวม และ ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อให้ทราบว่านักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มรายได้มีการมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในกิจกรรมโดยรวม ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกันอย่างไร ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างคู่โดยวิธีของ LSD ดังแสดงไว้ตามตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของรายได้กับความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมนันทนาการ
กลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง
และกิจกรรมโดยรวม

	รายได้				
	ด้าน ประโยชน์และ คุณค่าของ กิจกรรม	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	มากกว่า 15,000 บาท
รายได้	$\bar{X}$	3.57	3.50	3.69	3.67
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.57	-	0.477	0.488	0.293
5,001 – 10,000 บาท	3.50	-	-	0.000	0.000*
10,001 – 15,000 บาท	3.69	-	-	-	0.244
มากกว่า 15,000 บาท	3.67	-	-	-	-

	กิจกรรม โดยรวม	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	มากกว่า 15,000 บาท
รายได้	$\bar{X}$	3.29	3.42	3.58	3.67
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.29	-	0.729	0.717	0.495
5,001 – 10,000 บาท	3.42	-	-	0.025	0.004
10,001 – 15,000 บาท	3.58	-	-	-	0.302
มากกว่า 15,000 บาท	3.67	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า ความแตกต่างรายคู่ของนักท่องเที่ยว จังหวัดปราจีนบุรี ด้าน
ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง พบว่า นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้ 10,001
– 15,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
กลางแจ้ง สูงกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทาง
ที่ระดับ .05

ด้านกิจกรรมโดยรวม พบว่า นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท และ
มากกว่า 15,000 บาท มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง สูงกว่า
นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจโดยสรุปลำดับขั้นของการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา และรายได้

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถให้ผู้ประกอบการใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการด้านกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง และเป็นการปรับปรุง/พัฒนาและธุรกิจ ทั้งนี้เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งอย่างสูงสุด เป็นการพัฒนาศักยภาพของการจัดการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้สามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต เพิ่มแหล่งท่องเที่ยวในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งมากขึ้น เป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลทางด้านการท่องเที่ยวตลอดจนเป็นการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เฉพาะ บ้านผางาม รีสอร์ท และ บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 45,000 คน เมื่อปี พ.ศ. 2546 (นายบุญชัย ชวชุมพล. สัมภาษณ์. 2547)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการท่องเที่ยวกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี โดยกำหนดขนาดของกลุ่มโดยเทียบจากตาราง

ประมาณการของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan. 1970 : 608) ได้จำนวน 382 คน ผู้วิจัยขอทำการศึกษาประชากรจำนวน 400 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือประกอบการวิจัย คือ แบบสอบถาม ในแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 คำถามวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ณ บ้านผางาม รีสอร์ท อ.นาดี จังหวัดปราจีนบุรี และ บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท อ.นาดี จังหวัดปราจีนบุรี

โดยใช้แบบวัดที่มีการประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผลโดยอิงเกณฑ์ (Criteria Reference) หากค่าเฉลี่ยเมื่อทำการวิเคราะห์แปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9) คือ

<u>คะแนนเฉลี่ย</u>	<u>ระดับความพึงพอใจ</u>
3.67-5.00	มาก
2.34-3.66	ปานกลาง
1.00-2.33	น้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และหนังสือนำจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความ

อนุเคราะห์ต่อสถานประกอบการทั้งสองแห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล นัดแนะวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล

2. ดำเนินการใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ด้วยตนเองในเดือน มกราคม 2548 และเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจำนวน 400 ชุด

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนมา มาตรวจสอบความสมบูรณ์ที่ถูกต้องแล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. หาค่าร้อยละจากแบบสอบถามตอนที่ 1 คือ สภาพข้อมูลส่วนตัว โดยทั่วไปของตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งที่เป็นรายข้อและรายด้าน

4. ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1. ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ ใช้กับแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 34-35)

1.3. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ ใช้กับแบบสอบถาม (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 65)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1. การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity of Content) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน วิเคราะห์ออกมาในเชิงปริมาณหรือตัวเลขได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการ (IC) เป็นรายข้อเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่า

2.2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 218 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 หรือ $\alpha = 0.8889$

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1. ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ

3.2. ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ LSD (Least Significant Different ' s Method)

สรุปผลการวิจัย

จากข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวที่บ้านผางามรีสอร์ตและบ้านทะเลหมอกรีสอร์ต จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า

1. เพศ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 54.30 และเป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.80
2. อายุ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 20 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.30 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 36 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.80
3. การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.30 รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 13.50 และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.30
4. รายได้ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.30 รองลงมา คือกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.80 และในกลุ่มรายได้ที่มากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.30 และที่น้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.8
5. สถานที่ในการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งที่บ้านผางามรีสอร์ต และ ทะเลหมอกรีสอร์ต จำนวน สถานที่ละ 200 คน คือคิดเป็นร้อยละ 50

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า

6. ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้าน แหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุดในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.17 และเมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก คือแหล่งนันทนาการกลางแจ้งมีบรรยากาศดี ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.672)

7. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.46 และเมื่อพิจารณาในรายข้อนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก คือ มีห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดเพียงพอ และมีที่รองรับขยะเพียงพอ เหมาะสม ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.615)

8. ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 44.40 และเมื่อพิจารณาในรายข้อนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก คือ มีเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านกิจกรรมเพียงพอ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.733)

9. ด้านการบริหารจัดการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านการบริหารจัดการโดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.03 และเมื่อพิจารณาในรายข้อนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก คือ ราคาค่าบริการมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.701)

10. ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.81 และเมื่อพิจารณาในรายข้อนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก คือ มีการส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.752)

11. ความพึงพอใจโดยรวม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ในทุกด้านโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.782) และเมื่อพิจารณาในรายด้านที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก คือด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.785)

12. จากสมมติฐานข้อที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง พบว่าหญิงมีความพึงพอใจมากกว่าชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

13. จากสมมติฐานข้อที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวในทั้ง 2 กลุ่มอายุ มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกัน

14. จากสมมติฐานข้อที่ 3 นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกัน

15. จากสมมติฐานข้อที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ในกิจกรรมโดยรวม และด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง พบว่า นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งสูงกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านกิจกรรมโดยรวม พบว่า นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งสูงกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษา ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งที่บ้านผางามรีสอร์ท และ บ้านทะเลหมอกรีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่บ้านผางามรีสอร์ทและ บ้านทะเลหมอกรีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 48.17) และข้อที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุด คือ สถานที่จัดแหล่งกิจกรรมนันทนาการมีบรรยากาศดี ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.672) ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า แหล่งนันทนาการกลางแจ้งของบ้านผางามรีสอร์ท และบ้านทะเลหมอกรีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี มีบริเวณที่อยู่ในแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม ตั้งอยู่บนเนินเขาที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของพื้นที่ป่าไม้ที่มีความสมบูรณ์และยังไม่ถูกทำลายมากนัก ประกอบกับการมีพื้นที่อยู่ใกล้กับอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงส่งผลให้มีบรรยากาศที่ดี อากาศบริสุทธิ์ จึงมีผลให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสินีนาถ นุชยเหล็ก (2541 : 112) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต พบว่าปัจจัยดึงดูดในการเข้าร่วมรับบริการด้านการท่องเที่ยว คือความเป็นธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ และสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ และสอดคล้องกับ เอนก หงษ์ทองคำ (2542 : 2) จากเอกสารประกอบการสอนเรื่อง

นันทนาการกับสังคม ที่กล่าวไว้ว่า นันทนาการคือกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะหรือสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ และ ประสบการณ์ ของแต่ละบุคคล

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ที่บ้านผางามรีสอร์ทและ บ้านทะเลหมอกรีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง (ร้อยละ 38.46) และเมื่อพิจารณาในรายชื่อนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจ คือ มีห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดเพียงพอ และมีที่รองรับขยะเพียงพอเหมาะสม ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.615) ผลการวิเคราะห์อาจเนื่องมาจาก สถานที่ที่ท่องเที่ยวทั้ง 2 แห่ง มีความสะอาดและมีปริมาณห้องน้ำ ห้องสุขาที่เพียงพอ แต่ในส่วน of สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านอื่น ไม่ว่าจะเป็นเครื่องหมายบอกแหล่งกิจกรรมยังไม่มีความสะดวกชัดเจน อุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบในการจัดกิจกรรมนั้น ยังไม่มีความเหมาะสม และมีมาตรฐานเพียงพอ เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/ อุปกรณ์ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ (2533 : 132) ได้กล่าวว่าปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ควรจะพิจารณาเรื่องการใช้สถานที่อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสะดวก ปลอดภัยและเหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท วางแผนการจัดอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ อย่างมีระบบ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐานและให้ความปลอดภัยสูง มีการตรวจตราดูแลซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ ให้สามารถใช้งานได้ และให้ความปลอดภัยต่อผู้ใช่มากที่สุด

3. ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ที่บ้านผางามรีสอร์ท และบ้านทะเลหมอกรีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 44.40) และเมื่อพิจารณาในรายชื่อนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจ คือ มีเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านกิจกรรมเพียงพอ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.733) ผลการวิเคราะห์อาจเนื่องมาจาก รีสอร์ททั้งสองแห่ง ได้ให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเต็มใจให้บริการของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญในการดำเนินกิจกรรม ให้คำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเหมาะสม สร้างบรรยากาศในการเข้าร่วมกิจกรรมได้ดี ทั้งนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธรา ลากลือชัย (2546 : 120) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่าความมีระเบียบวินัยตรงต่อเวลาและเอาใจจริงเอาใจของการจัดการ และการดูแลเอาใจใส่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีผลต่อความประทับใจของนักท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ประกอบการไม่ควรที่จะมองข้ามในการที่จะสรรหา เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม ที่มีความเชี่ยวชาญ มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะการบริการที่ดีเยี่ยม และต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านการนำกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อที่จะทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับสมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 30) ที่กล่าวว่า นันทนาการมีรูปแบบหลากหลาย มีขอบเขตไม่

จำกัด ดังนั้นนักนันทนาการจึงต้องคิดสร้างสรรค์กิจกรรม เพื่อสร้างความรู้สึกระทึกใจและพึงพอใจให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรมไม่หยุดนิ่ง และสอดคล้องกับเอนก หงษ์ทองคำ (2542 : 79) จากเอกสารประกอบการสอนเรื่องนันทนาการกับสังคม กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของการบริหารงานด้านนันทนาการและการสร้างความนิยมชมชอบแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นส่วนสำคัญ

4. ด้านการบริหารจัดการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ที่บ้านผางามรีสอร์ทและ บ้านทะเลหมอกรีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านการบริหารจัดการโดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 37.03) ผลการวิเคราะห์อาจมาจาก ผู้บริหารของบ้านผางามรีสอร์ทและบ้านทะเลหมอกรีสอร์ท ได้มีการบริหารจัดการในเรื่องการจัดชนิดประเภทของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม มาตรการความปลอดภัย และการประชาสัมพันธ์ ได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ พระพงศ์ บุญศิริ (2542 : 104-5) ได้กล่าวว่า หลักการจัดระบบบริหารงานนันทนาการที่ดี คือการจัดบริหารกิจกรรมนันทนาการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดระเบียบขององค์กรให้น่าสนใจและทำงานอย่างเป็นระบบ โดยการจัดโปรแกรมกิจกรรมที่น่าสนใจแก่สมาชิกทุกเพศวัย จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารอย่างทั่วถึง และจัดตามความต้องการ ความสนใจของผู้เข้าร่วม นอกจากนี้ยังพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก ในรายข้อเรื่อง คือ ราคาค่าบริการมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.701) นักท่องเที่ยวถือว่า ราคาค่าบริการของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งนั้นอยู่ในระดับที่นักท่องเที่ยวพอใจและสามารถรับได้ อาจมาจากสาเหตุที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวที่นั่น อยู่ในวัยทำงานโดยมีรายได้เป็นของตัวเองแล้ว สามารถเลือกซื้อบริการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการควรพิจารณาในส่วนของเรื่องราคาค่าบริการให้มีความสมเหตุสมผล มีความยุติธรรม กับประโยชน์และคุณค่าที่นักท่องเที่ยวจะได้รับมากที่สุด

5. ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ที่บ้านผางามรีสอร์ทและ บ้านทะเลหมอกรีสอร์ท จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านประโยชน์และการคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 48.81) ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งนี้ นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์และคุณค่ามากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ได้รับรู้และเข้าใจศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้พัฒนาร่างกายและจิตใจแล้ว และได้ความสนุกสนานเพลิน ซึ่งสอดคล้องกับ เคราส์ (Kraus. 1944 : 112) ได้กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของบุคคลที่ปรารถนาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้น เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ งานวิจัยยังพบว่า นักท่องเที่ยวเองยังรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุดอีกด้วย ($\bar{X} = 4.04$) ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ

(2544 : 113) ได้กล่าวว่า ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการกลางแจ้ง คือได้พัฒนาความเป็นพลเมืองดีเกี่ยวกับจิตสำนึกที่ดีในด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าจากผลการวิจัยครั้งนี้ นักท่องเที่ยวเห็นประโยชน์และคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และควรที่จะอนุรักษ์ไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ชื่นชมในความสวยงามของธรรมชาตินี้ด้วยเช่นกัน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกคนที่จะช่วยกันรักษาสีสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติไว้ให้ดีที่สุด

6. จากสมมติฐานข้อที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า สภาพสังคมในปัจจุบัน และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปมีผลต่อรูปแบบการดำรงชีวิตของทั้งสองเพศที่ใกล้เคียงกัน นอกชายเพศชายที่ต้องทำงานประกอบอาชีพแล้ว เพศหญิงก็ยังมีการทำงานเพื่อประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงได้เหมือนกัน ทำให้เพศหญิงกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ประกอบกับสถานประกอบการได้ออกแบบกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ที่ให้เพศหญิงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับเพศชายได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มความมั่นใจในด้านการท่องเที่ยวและเข้าร่วมกิจกรรมได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณ กาญจนเมธากุล (2538 : 62) จากเอกสารประกอบการสอนเรื่องการตลาดเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กล่าวว่า ผู้หญิงมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น มีการออกทำงานนอกบ้านมากขึ้นกว่าเดิม มีรายได้เป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เกิดเงินออมมากขึ้น จึงเป็นผลให้ทำให้เกิดการท่องเที่ยวมากขึ้น และสอดคล้องกับการวิจัยของ นิตยา วิรุฬรัตน์ (2533 : 18) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งกับทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมของประชากรในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชากรเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในทุกเรื่องไม่แตกต่างกัน

7. จากสมมติฐานข้อที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวในทั้ง 2 กลุ่มอายุ มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักท่องเที่ยวมักมาท่องเที่ยวกันเป็นกลุ่มครอบครัว โดยประเภทหรือลักษณะของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งนั้น ให้กลุ่มคนที่หลากหลายสามารถประกอบกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งร่วมกันได้ ก่อให้เกิดความสนุกสนานร่วมกัน และส่งผลให้มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วิทยา เกียรติวัฒน์ (2543 : 52) ที่ศึกษาเรื่องความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในด้านความต้องการทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ เสาวณิต ตั้งตระกูล (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

8. จากสมมติฐานข้อที่ 3 นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้ประโยชน์ต่อการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ ประกอบกับสถานประกอบการเองได้จัดลักษณะของกิจกรรมที่ให้ทุกคนสามารถเข้าร่วมได้ง่าย ไม่เป็นอุปสรรคทางด้านเพศ อายุ และวุฒิภาวะการศึกษา ส่งผลให้กลุ่มการศึกษาที่ต่างกัน มีความพึงพอใจในด้านกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งที่ไม่แตกต่างกันได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ นิตยา วิรุพรัตน์ (2533 : 18) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งกับทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมของประชากรในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในบางเรื่องต่างกัน และไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ ลำพอง ศรีทับทิม. (2535 : บทคัดย่อ). ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน

9. จากสมมติฐานข้อที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งแตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ในกิจกรรมโดยรวม ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม พบว่า นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งสูงกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านกิจกรรมโดยรวม พบว่า นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งสูงกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาคือเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าคนที่มียาได้สูง ย่อมมีโอกาสในการท่องเที่ยวมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ และมีโอกาสในการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมากกว่าเช่นกัน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงกว่า มีความพึงพอใจสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของลำพอง ทับทิมทอง (2535 : 83) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า รายได้ของนักท่องเที่ยวต่างกัน จะมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพของงานสะพานข้ามแม่น้ำแควต่างกัน และสอดคล้องกับการวิจัยของ ธนาภรณ์ เมทนีสุดดี (2543 : 50) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการรับบริการ สื่อ วิดีทัศน์ วัด

พระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร พบว่ารายได้เป็นตัวกำหนดสถานสภาพที่สำคัญ และมีความสัมพันธ์กับการศึกษาและอาชีพ เพราะผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสเลือกประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง ซึ่งจะมีผลให้ความคิดเห็นหรือความพึงพอใจแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การจัดการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ควรจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่นการเพิ่มหรือปรับกิจกรรมนันทนาการอื่น ๆ ที่สามารถรองรับกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มเด็กได้
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยทำการเผยแพร่เอกสารไว้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง และในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้รับทราบประโยชน์และคุณค่าอย่างกว้างขวาง
3. ประเด็นใด ๆ ที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลางหรือน้อย ควรนำไปพิจารณาหาทางปรับปรุงโดยเร่งด่วน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลเสียต่อเจ้าของสถานประกอบการให้เป็นฝ่ายเสียเปรียบผู้ประกอบการรายอื่น มีผลเสียต่อชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และส่งผลในด้านลบต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งได้ในระยะยาวได้
4. ในประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก ควรให้ผู้บริหารของสถานประกอบการต่าง ๆ พยายามรักษามาตรฐานที่ดีให้คงอยู่ และต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สามารถเพิ่มมาตรฐานให้สูงขึ้นกว่าเดิมขึ้นอีก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบ ลักษณะกิจกรรมนันทนาการที่พึงประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ แบบครอบครัวหรือมาเป็นคู่รัก และมาคนเดียวมีความแตกต่างกันอย่างไร
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจสำหรับตัวแปรอื่น ๆ
3. ควรศึกษาปัจจัยอิทธิพลที่มีต่อความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวอื่น ๆ
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพล ของกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์เพ็ญ ตูเทศนันท์. (2542). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการดำเนินงานของสถานธนานุบาลในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. (2540). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลีพร ไกรเวียง. (2531). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยว ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญา สส.ม. (สาขาสังแวดล้อม). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2534). การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดารา ทีปะปาล. (2542). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : บุ๊คแบงก์.
- ดุษฎี ชุมฉาย, มล.. (2518). หลักการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : แพรววิทยา.
- ทายาท กิตติกุล. (2540). ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปท่องเที่ยวต่างประเทศของคนไทย : กรณีศึกษา ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์. บธ.ม.(บริหารธุรกิจ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้. อัดสำเนา.
- ธนาภรณ์ เมทนีสุดดี. (2543). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการรับบริการ สื่อ วิดีทัศน์ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- นิคม จารุมณี. (2535). การท่องเที่ยวและการจัดการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- นิตยา วิรุฬรัตน์. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งกับทัศนคติสิ่งแวดล้อมของประชากรในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- บรรจบพร สมนรัตนกุล. (2544). ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี. ปรินญาณพนธ์. กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชัย ขวจุ้มพล. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มานะ มหัทธพงษ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2547.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1-2. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ปรียาพร พรหมพิทักษ์. (2527). ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแผนการพัฒนาลำน้ำความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรา ลาภลือชัย. (2546). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าเสา จังหวัดสมุทรสงคราม. ปรินญาณพนธ์. บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลำพอง ศรีทับทิม. (2535). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์. วท.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณ วรษ์วานิช. (2539). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัฒนา เพ็ชรวงศ์. (2542). พฤติกรรมและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการใช้บริการ “13”. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. ในข่าวสารการวิจัยการศึกษา. หน้า 10. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วิทยา เกียรติวัฒน์. (2543). ความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวไทย กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์. วท.ม. (เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ : วีระฟิล์มและโซเท็กซ์.

_____. (2543). รู้เพื่อเรื่องศัพท์การบริหารธุรกิจการบริหารรัฐกิจ.

กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.

ศศิธร สามารถ. (2545). ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกระบี่. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สลักฤทัย เตียวตระกูล. (2539). ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (นโยบายและการวางแผนวิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.

สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. (2544). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2542). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2544). นันทนาการชุมชนและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ทำมาดี.

สิรินาถ นุชชัยเหล็ก. (2541). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์. บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สุวรรณา กาญจนเมธากุล (2538). การตลาดเพื่อการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. ภูเก็ต : ภาควิชาการตลาด สถาบันราชภัฏภูเก็ต.

เสาสณิต ตั้งตระกูล. (2533). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). นันทนาการกับสังคม. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อุษณีย์ ศรีภูมิ. (2544). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในเขตฐานทัพเรือสัตหีบ. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- Beranis, Theodore Andrew. (1974, October). "A Study of the Effect of A 45-15 Continuous Scholl Year Experience on Student Vocation Activates and Attitudes", *Dissertation Abstracts*. 35 : 1892-A.
- Chitwood, Juanita Carson. (1977, October). "The Relationship Between Environmental Knowledge, Environmental Attitudes and Locus of Control in Selected Youth Conservation Camp Errollus", *Dissertation Abstracts International*. 38 : 2023-A
- Ceballos Laseurain, H. (1998). Proprietors "Opinion on Ecotourism : A Case Study of The Roxz Bau, Sydney Australia", *Journal of Ecotourism Research*. 60 (4) : 248-A.
- D'Almeida, Chaudia. (2002, April). *Tourism & Hospitality Research*. P. 381-382
- Kraus, R. (1984). *Recreation and Leisure Modern Society*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall, Inc.
- Krejcie Robert V. and Morgan Daryle M. (1970, October). "Determining Sample Size for Research", *Activities Educational & Psychological Measurement*. 30(3) : 608.
- McIniosh, RW and C.R. Goeidner. (1986). *Tourism in Principles, Practices, Philosophies*. 5th ed. New York : John Wiley & Son.Inc.
- Stantford, Steven Wayne. (1990). *The Influence of Extracurricular Involvement on Student Development Among Campus Leaders at Two Large Southeastern Universities. (Florida)*. Ph.D. Dissertation, Florida State University.
- Yoon, Semok. (2000). *A Study of Pleasure Trip Planning Behavior With Implications for Improved Tourism Promotion*. Thesis (Ph.D.) Michigan State University. Copies.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการกิจกรรม
นันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เลข

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () ระหว่าง 20-35 ปี () ระหว่าง 36-50 ปี

3. การศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ระดับปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้

- () ไม่เกิน 5,000 บาท () 5,001-10,000 บาท
() 10,001-15,000 บาท () มากกว่า 15,000 บาท

5. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่รีสอร์ทใด

- () บ้านผางาม รีสอร์ท () บ้านทะเลหมอก รีสอร์ท

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง มีผลต่อความพึงพอใจของท่านมากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อมูลด้านต่าง ๆ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านแหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง					
1. เดินทางไปมาสะดวก					
2. สถานที่สะอาด					
3. มีบรรยากาศดี					
4. มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม					
5. มีอากาศที่บริสุทธิ์					
6. การจัดวางตำแหน่งแผนผังเป็นระเบียบ					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์					
7. มีเครื่องหมายบอกแหล่งกิจกรรมที่ชัดเจน					
8. มีการออกแบบอุปกรณ์เหมาะสม					
9. อุปกรณ์มีคุณภาพได้มาตรฐาน					
10. อุปกรณ์มีความปลอดภัย					
11. มีห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดเพียงพอ					
12. ที่รองรับขยะเพียงพอ เหมาะสม					
ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม					
13. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านกิจกรรมเพียงพอ					
14. เจ้าหน้าที่เต็มใจให้บริการ					
15. เจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญในการดำเนินกิจกรรม					
16. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเหมาะสม					
17. เจ้าหน้าที่สร้างบรรยากาศในการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างดี					

ข้อมูลด้านต่าง ๆ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการบริหารจัดการ</u>					
18. ชนิดของกิจกรรมมีความเหมาะสม					
19. ตารางกิจกรรมมีความเหมาะสม					
20. ช่วงระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม					
21. ราคาค่าบริการมีความยุติธรรม					
22. มีบริการส่วนลด					
23. ชำระค่าบริการสะดวก รวดเร็ว					
24. มีมาตรการด้านความปลอดภัยเหมาะสม					
25. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมมีความปลอดภัย					
26. ประชาสัมพันธ์ดึงดูดความสนใจ					
27. การให้ข้อมูล แนะนำกิจกรรมชัดเจน					
<u>ด้านประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรม</u>					
<u>หนักหนาการกลางแจ้ง</u>					
28. มีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วม					
29. ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ					
30. สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น เพลิดเพลิน					
31. รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า					
32. ได้ประสบการณ์ที่แปลกใหม่					
33. ได้รับความรู้ เข้าใจ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น					
34. ได้พัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา					
35. เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์					

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ	นางกนกวดี ฟิงโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	นายชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	นายพนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	นางวรรณิ์ เจิมสุรวงศ์
ตำแหน่ง	อาจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ชื่อ	นายศุภฤกษ์ สุรางกูร
ตำแหน่ง	นายกสมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว (ATTA) ที่ปรึกษาสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ กรรมการผู้จัดการ บริษัท หนุมสาวทัวร์ จำกัด
สถานที่ทำงาน	133/19-20 ถนนราชปรารภ มักกะสัน ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	นายมานะ มหัทธพงษ์
วันเดือนปีเกิด	2 มิถุนายน 2511
สถานที่เกิด	อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	70/68 หมู่ 11 แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10250
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้จัดการฝ่ายวัฒนธรรมองค์กรและบริหารการเปลี่ยนแปลง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟ เซอร์วิส (มหาชน) จำกัด

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527	ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนรเศรษฐราชบุรี จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2534	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สันตนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2548	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) การจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ